

"AUŠRA" Nr. 26 (66)

NUOSTABUS AUKLĖJIMO ŠALTINIS

(Kazlų Rūdos mokytojų atradimai)

(Tęsinys)

Vadinasi, generalinis senelis moko, o Kazlų Rūdos mokytojai mokosi ir savo mokinius moko... Sukasi visokie rateliai, mokyklos vadovybės ir partinės organizacijos užsukti, o iš po jų tik byra, tik byra genialios mintys. Štai kur darbas, štai kur kūryba...

Bet palaukite. Tai dar ne viskas. Tik pradžia. Jie nuostabių dalykų sužinojo, patyrė, ištyrė, sukupė, į aplankus sudėjo, kitoms mokykloms perdavė ir dar ateičiai paliko. Štai, J. Strimaitienės žodžiais tariant, geografijos mokytoja "į metodinį užsiėmimą atnešė aplanką, kuriame buvo kruopščiai išrinktos drg. L. Brežnevo veikalų ištraukos, tinkančios praplesti atskiras geografines temas" (net graudu darosi pagalvojus, kaip ilgai geografijos mokslas skurdo be drg. Brežnevo citatų...). Bet užtat dabar "šis aplankas dar ilgai padės... sustvirtinti dėstyto teiginius, išryškinti auklėjamuosius tikslus... sukaupia patirtimi galės naudotis ir kiti, ypač pradedantieji dirbti geografijos mokytojai". (Tad koks džiaugsmas, kad nors pavėluotai, bet vis dėlto pedagogikos mokslas tokių neįkainuojamą aplanką turi!...)

Ne tik geografija dėkinga drg. Brežnevui. Be jo veikalų iki šiol skurdo ir liuanistika. Todėl "mokyklos liuanistai metodiniuose užsiėmimuose aptarė, kaip L. Brežnevo knygų teiginiai, atskiros ištraukos padeda mokiniams giliau suvokti auklėjamuosius akcentus literatūros pamokose... praturtina literatūros pamokas... dėstant liuanistų rašytojų kūrybą..."

(Bus daugiau)

DU STRAIPSNIAI APIE PABALTIJĄ

Los Angeles Times dienraštis pasirodė du straipsniai apie Pabaltijį. Straipsnyje „Estijoje — neišgarsintas kankinys“. Murray Seeger aprašo Juri Kukko numarinimą. Anot jo, šis įvykis rodo, jog Kremliui vis sunkiau sutramdyti „nacionalistinę agitaciją“ Sovietų Sąjungoje. Seeger cituoja KGB vadovo pavaduotoją Viktorą Čebrikovą, kuris kompartijos jaunimo žurnale neseniai prisipažino apie neramumus Sovietijoje ir paminėjo nacionalistus, reikalaujančius „tos ar kitos respublikos atsiskyrimo nuo SSRS-os“. Tie „nacionalistai“, saugumiečio žodžiais, „skleidžia rasistines idėjas, jog viena tauta pranašesnė už kitą, apeliuoja į šovinistinius sentimentus, ir skatina emigraciją“. Lenkijoje praėjusią vasarą prasidėjus „taikingai revoliucijai“, emigrantai pranešė apie įtampos padidėjimą Lietuvoje — rašo Seeger.

Kitame straipsnyje estų kilmės profesorius Rein Taagepera tvirtina, kad sovietai norėtų išgyuoti į Lenkiją, bet „kaina per aukštą“. Svarbus veiksnys esąs ir nerusų tautų Sovietų Sąjungoje nusistatymas: „Jei Kremlius nujaucia, kad Lenkijos užpuolimas gali privesti prie sukilimų Sovietų Sąjungos viduje, vien tai yra svarbi dabartinės atsargios strategijos priežastis“. Der neseniai dalyviai.

Taagepera netikėjo, kad masiniai sukilimai Sovietų Sąjungoje įmanomi, bet įvykiai jo gimtojoje Estijoje nuo praėjusio rudens — masinės studentų demonstracijos, sėkmingas tūkstančio dalyvinkų streikas, ir 40-ties intelektualų atviras protesto laiškas — pakeitė jo nuomonę. Disidentizmas daug stipresnis Lietuvoje, bet neramumai Estijoje yra reikšmingi plačiu mastu, nes juos sukelė problemos, kurios vargina visą Sovietų Sąjungą: darbininkų nepasitenkinimas ir nerusų tautų reakcija į stiprėjančią rusinimo kampaniją.

ELTA

Lietuviai burinių laivų lenktynėse

Chicago. — Tradicinėse, jau 74-tose metinėse Mackinac burinių laivų lenktynėse, kurios prasideda šeštadienį, dalyvauja apie 350 laivų, ju tarpe ir lietuviai su dr. K. Aglinskio laivu „Audra“. Laivo įgulą sudaro: K. Oželis (kapitonas), David Brown, P. Daužvardis, J. Oželis, P. Reklaitis ir Anatolijus Šlutas. Lenktynių išvakarėse, penktadienį, liepos 17 d. vakare, Chicago Yacht Club pakrantėje (Monroe St. Harbor) bus galima apžiūrėti laivų ir pabendrauti su lenktynių dalyviais.

Nominuota į Aukščiausiąjį Teismą teisėja Sandra Day O'Connor gerokai persekiojama spaudos ir televizijos atstovų. Tai bus pirmoji moteris Aukščiausiojo Teismo istorijoje.

Premjero Tichonovo kalba satelitams

Kaip „pranašus socializmas“ pralenkė Vakarus

Sofija. — Liepos pradžioje Bulgarijos sostinėje vyko komunistinių valstybių ekonominės savitarpio pagalbos tarybos sesija. Ši organizacija, Vakaruose vadinama „Komekonu“, apžvelgė praeitį, nustatė gaires ateičiai, pakeitė „kuriniuose gausu gerų tekstų“ diktantams. Draugo L. Brežnevo sakiniai tinka daugeliui raišybos ir skrybys taisyklių (O! kaip gaila, kad J. Jablonskis, J. Balčikonis ir kiti mūsų kalbininkai neturėjo laimės sulaukti draugo Brežnevo veikalų, kokia gramatika jie dar būtų galėję parašyti...).

„Ekonomika turi būti ekonomiška“ ir pridėjo, kad „sąlyginis kuro ir žaliavų suvartojimas Ekonominės savitarpio pagalbos šalyse kol kas tebėra per didelis“. Iš šio sakinio komentatoriai daro išvadą, kad sovietų tiekiamą naftą ir kitos žaliavos Maskvai daugiau rūpi, negu iš satelitų gaunami pramonės gaminiai, mašinos, laivai ir žemės ūkio produktai.

Tichonovas priminė savo kalboje, kad per paskutinį dešimtmetį tarybos narių skaičius padidėjo. Trys besivystančios šalys, pasirinkusios socializmo kūrime nepastovumas, vėlavimai ir sustabdomai pakenkė pramonei, vertė ieškoti anglies kitose šalyse, dažnai — Vakaruose, kur už jas teko mokėti užsienine valiuta.

Svarbiausią kalbą sandraugos suvažiavime pasakė Sovietų Sąjungos premjeras N. Tichonovas. Jis pabrėžė, kad kelias, kuriuo eina, yra teisingas. „Panaudodamos socialistinės santvarkos pranašumus ir remdamosios savitarpio bendradarbiavimu, mūsų šalys padidino savo ekonominę ir mokslinį techninį potencialą, beveik dvigubai pralenkdamos išsivysčiusias kapitalistines valstybes pagal produkcijos ir nacionalinių pajamų didinimo tempus“, pasakė Tichonovas. Jis tačiau priminė Brežnevo žodžius, kad

Riaušės sudrumstė vestuvių nuotaikas

Londonas. — Britanija baigia pasirėngimus liepos 29 princui Carlosui suotruktuvėms. Gavėse jau ka binamos dekoracijos. BBC skelbia, kad vestuvių proga į Londoną suvažiuos 81 televizijos stoties iš viso pasaulio technikai ir kamerų reporteriai.

Pasirengimus išsklėmė sudrumstė miestų riaušės. Jau 12 dienų vyksta neramumai. Pirmadienį policija suėmė apie 20 jaunuolių Škotijos Dundee mieste. Daugiausia nukentėjusiame Liverpolio mieste lankėsi premjerė Thatcher, kuri minia sutiko labai piktai, mėtė į ją pomidorus. Pirmą kartą riaušių raminiui bus panaudotos guminės kulkos ir vandens čiuoklės, paskelbė vidaus reikalų ministerija.

Vidaus reikalų ministerija planuoja atidaryti kai kuriose vietovėse kareivių barakus, kur už spygliuotų vielų būtų laikomi suminti riaušių dalyviai, nes kalėjimuose jiems nebėra vietų.

Parlamento debatuose opozicijos nariai įrodinėja, kad riaušės

TRUMPAI IŠ VISUR

— Lietuvių informacijos centras New Yorke praneša, jog šiomis dienomis Vakarus pasiekė šeši pagrindiniai leidiniai iš okupuotos Lietuvos: „Aušros“ Nr. 17, 18 ir 23, „LKB Kronikos“ Nr. 47 ir 48. Būsimose „Draugo“ laidose supažindinsime skaitytojus su jų turiniu.

— Belgijoje peršauti ir sunkiai sužeisti du Jugoslavijos diplomatai. Spėjama, kad „nežinomi teroristai“ galėjo būti Jugoslavijos albanai.

— Indijoje Hyderabadio provincijoje įvyko musulmonų — hinduistų muštinė, žuvo 14, sužeista 250 žmonių.

— Nežinomi piktadariai Libano nušovė anglų korespondentą, dirbusį ABC radijo stotyje, Sean Toolan.

— Rytų Vokietijos Weimaro Staatskapelle orkestro du nariai nutarė nebegrįžti namo, bet pasilikti Vokietijoje, kur koncertavo.

Sekretorius apie ginklų kontrolę

New Yorkas. — Valstybės sekretorius Alexander Haig pasakė kalbą Užsienio politikos draugijoje. Jis daugiausia atsiliepė į kritiką užsieniuose ir Amerikoje, kad dabartinė vyriausybė nenorinti derybų su sovietais dėl branduolinių ginklų apribojimo. Sekretorius nurodė, kad numatyta pradėti su sovietais derybas lapkričio mėnesį. Jis paneigė kalbas, kad Amerikos vyriausybė nesidomi ginklų kontroliavimu, tačiau pabrėžė, kad ginklų mažinimas priklausys nuo daugelio svarbių faktorių.

Ginklų kontrolė turi būti instrumentas, o ne svarbiausia gynybos politikos dalis, pasakė Haigas. Kontrolė turi sustiprinti Amerikos ir sovietų saugumą, o ne jį susilpninti. Kalbant apie nusiginklavimą, reikia kreipti dėmesį ir į sovietų elgesį visame pasaulyje, kitaip išeitų, kad norėdami išlaikyti ginklų kontrolę, mes turime toleruoti sovietų agresijas, pasakė Haigas. Susitarimai dėl ginklų kontrolės turi būti tikrinami, reikia apimti visas ginklų rūšis, ne tik branduolinius ginklus, susitarimai turi išlaikyti jėgų pusiausvyrą. Visas nusiginklavimo klausimas reikalingas kantrybės, pasakė sekretorius.

sukėlė ekonominę vyriausybės politiką, nedarbas, vilties neturėjimą.

GINČAI LENKŲ PARTIJOS KONGRESE

Kania žada ištikimybę Sovietų Sąjungai

Varšuva. — Lenkijos komunistų partijos kongresas pačią pirmąją dieną, po oficialių atidarymo kalbų, įstrigo į sunkumus. Kilo ginčas, kaip rinkti partijos pirmąjį sekretorių. Buvo siūloma pirmą slapto balsavimu išrinkti sekretorių, o centro komitetą rinkti vėliau. Oponentai kalbėjo, kad, išrinktas, sekretorius gali įtaigoti, paveikti centro komiteto rinkimus. Todėl jie siūlė pirmą išrinkti centro komitetą, o šiam pasiūlius kandidatus, rinkti sekretorių. Ši procedūra buvo patvirtinta 925 — 872 balsais. Tada pirmojo plano šalininkai nurodė, kad daug delegatų užsiėmė dirba įvairiose kongreso komisijose ir balsavime nedalyvavo. Todėl nutarta klausimą atidėti, kol bus visi delegatai. Kiti siūlė prarasti atskirą balsavimą tarp komisijų narių ir tuomet sudėti visus balsus. Komentatoriai mano, kad šitaip besiginčijant dėl kiekvieno klausimo, šis kongresas užtruks mažiausiai dešimt dienų.

Atidaromąjį kongreso kalbą tris valandas skaitė pirmasis sekretorius Kania. Jis pasisakė, kad partija turi likti visų Lenkijos žygių kontrolėje, ji turi vadovauti kovai prieš socializmo priešus. Visos patriotinės lenkų grupės turi susijungti ir nugalėti atsiradusį chaosą. Visiems reikalingas jėgų solidarumas. Kania suminėjo organizaciją, kurios siekia politinių pakeitimų, kritikavo „Vakaru centrus“, kurie siekia išstumti Lenkiją iš komunistinės stovyklos, pabrėžė Lenkijos draugystę ir kooperavimą su Sovietų Sąjunga. Stebėtojai gavo įspūdį, kad Kania kalbą siekė nuraminti Kremlių. Kania nuramino ir „Solidarumą“, sakdamas, kad partija įgyvendins visus susitarimus su profesinių sąjungų centru, tie susitarimai sudarys pagrindą višų krizių nugalėjimui. Partija laikysis konstruktyviai „Solidarumo“ atžvilgiu ir tai šis kongresas turės patvirtinti. Tačiau, nurodė Kania, partija palaikys ir ligonines darbininkų unijas, remia Profesinių Sąjungų Centro tarybą. Jis išpėjo „Solidarumą“ neįsileisti į savo eiles socializmo priešų, kurie siekia sąjungą išnaudoti savo politiniams tikslams, „Solidarumas“ negali versti politine partija, ko siekia ekstremistinės reakcionierių grupės, jų tarpe kai kurie „Solidarumo“ patarejai, pasakė Kania, pakartodamas, kad Lenkija buvo, yra ir liks nepajudinamas Sovietų Sąjungos sąjungininkas, nes sovietai prieš

37 metus atnešė Lenkijai laisvę ir nepriklausomybę.

Po Kaniaus sveikinimo kalbą pasakė sovietų delegatas Viktor Grišin, Maskvos partinės organizacijos sekretorius ir politbiuro narys. Jis pabrėžė lenkus, nes partija padariusi daug klaidų, parodė daug silpnųjų, nepakankamųjų, tačiau pridėjo, jog Sovietų Sąjunga tiki, kad lenkai komunistai patys nugalės krizę, atstatais savo įtaką šalies gyvenime. Kartu pabrėžė Grišinas, mūsų partija ir valstybė negali likti indiferentiška, kada kaimyninei socialistinei šaliai gresia pavojus.

Debatai dėl procedūros užims daug kongreso laiko. Debatai vyksta prie uždarų durų, tačiau kongresas išrinko Wiesław Bek palaikyti ryšius su spaudos atstovais. Tarp kandidatų į partijos sekretorius minimi, šalia Kaniaus, Gdanskio partijos sekretorius Tadeusz Fiszbach, vicepremjeras Rakowski, politbiuro narys Olszowski ir Tadeusz Grabski. Neseniai Varšuvos partijos skyriaus susirinkime svarstant, ką siūlyti Lenkijos partijos sekretorius, daugiausia balsų gavo Grabskis, po joėjo Olszowski ir konservatyvių pažiūrų Andrzej Zabinski, o Kania buvo ketvirtas.

Procedūrinius klausimus pirmiausia aptarė kongreso darbotvarkės komitetas. Čia 32 delegatai balsavo, kad pirmą reikia išrinkti partijos sekretorių, o po joėjo Olszowski ir konservatyvių pažiūrų Andrzej Zabinski, o Kania buvo ketvirtas.

Komentatoriai mano, kad kongresas vėl išrinks sekretoriumi Kanią ir padidins dabartinį 11 narių politbiurą iki 20 narių. Kiti minėti kandidatai bus išrinkti politbiuran.

Pavedė Beginui sudaryti kabinetą

Jeruzalė. — Izraelio prezidentas Navon formaliai pavedė premjerui Beginui sudaryti vyriausybę. Prezidentas turėjo pasitarimus su 10 politinių grupių, kurios laimėjo parlamente vietų, vadais. Jis priėmė išvados, kad geriausia galimybė sudaryti vyriausybę turi Beginas. Jis per 21 d. turi sudaryti kabinetą ir pristatyti jį prezidentui. Jei tas nepavyktų, prezidentas skirtų dar 21 d., o po to prezidentas galėtų prašyti kitos partijos sudaryti kabinetą. Jei nepavyktų, prezidentas informuotų parlamentą, kad reikia skelbti naujus rinkimus.

— Irano saugumo organai suėmė dar 144 islamo režimo priešininkus.

— Izraelio kovos lėktuvai numušė virš Libano dar vieną Sirijos Mig lėktuvą.

KALENDORIUS

Liepos 16 d.: Škaplierinė, Vitalijus, Kovaldas, Dangulė.
Liepos 17 d.: Aleksijus, Genorosa, Aukstutis, Nelda.
Saulė teka 5:29, leidžiasi 8:23.

ORAS

Nepastovus debesuotumas, temperatūra dieną 85 l, naktį 70 laipsnių.

Lenkijos komunistų kongrese kandidatu į pirmojo sekretoriaus vietą numatomas ir Tadeusz Grabski, Varšuvos skyriaus delegatas, dabartinis partijos kontrolės komisijos pirmininkas.

Redaguoja Emilija Pakalniškienė. Rankraščius siųsti adresu:
E. Pakalniškienė, 3948 S. Artesian Ave., Chicago, IL 60632

GARBĖS NARYS JONAS STOŠKUS

Lietuvos vyčių seime rugpjūčio mėnesį Jonas Stoškus, už trisdešimt trejų metų išskirtinę veiklą, bus pakeltas į organizacijos garbės narius. 103 Providence kuopa, pasiūlydama jį ta garbe pažymėti, rašė: „Jonas Stoškus yra pats geriausias pavyzdys vyčio, pasižventusio „Dievui ir Tėvynei“. Visas jo gyvenimas liudija įsitikinimus ir gerus darbus“.

Jis gimė 1917-tais metais lapkričio 8-tą Chicagoje. Tėvai buvo Stanislovas Stoškus ir Julija Petrauskaitė, atvykę į JAV iš Zemaitijos. Jonas buvo jauniausias iš šešių šeimos vaikų. Jis mokėsi Palaimintos Mergelės Marijos Gimimo pradžios mokykloje ir Marianopolio vidurinėje mokykloje. Baigė Marianopolio koledžą bakalauru laipsniu. Studijavo teologiją Šv. Tomo Seminarijoje Denveryje ir Šv. Prokopijaus seminarijoje Illinojuje.

1948 m. Jonas Stoškus tapo veikliu 112 kuopos nariu Chicagoje. Šiame mieste jis gyveno iki 1957 m. Per tą laiką vienerius metus buvo kuopos pirmininku, dvejus — Illinois-Indiana apygardos pirmininku ir dvejus — centro valdybos vicepirmininku. Šešis kartus buvo 112 kuopos atstovu Illinois-Indiana apygardos suvažiavimuose. Dalyvavo įvairiuose suvažiavimų komitetuose ir kartais jais pirmininkavo. Jis padėjo perorganizuoti Gary, Indiana Harbor ir Chicago 24-tą vyčių kuopas ir keliavo po aplinkinius miestus, sakdamas kalbas.

Savo būsimą žmoną Bertą Savitckaitę susitikęs vyčių gegužinėje, Chicagoje, į kurią ji buvo atvykusi iš Providence. Jie susituokė ir išvyko į Providence 1957 m., rugpjūčio mėnesį. Ten Jonas Stoškus gavo tarnybą Rhode Island Socialinio aprūpinimo įstaigoje. Į pensiją išėjo 1979 m.

RŪPINASI VYTAUTU SKUODŽIU

112-tos vyčių kuopos Chicagoje narys kun. Jonas Savukynas labai rūpinasi lietuvių kankinių Vytautu Skuodžiu. Rašo laiškus JAV senatoriams ir kongresmenams; parašė laišką net Sov. Sąjun-

Providence Jonas Stoškus penkis kartus buvo 103 kuopos pirmininku ir vieną kartą Naujosios Anglijos apygardos vicepirmininku. Buvo kuopos atstovu daugelyje Naujosios Anglijos apygardos suvažiavimų, ir dalyvavo juose mandatais ir rezoliucijų komisijose. Jis pirmininkavo dviejuose Lietuvos vyčių organizacijos seimuose ir dalyvavo seimo komisijose, praveddavo pakėlimus į ketvirtą vyčio laipsnį.

Per daugelį metų Jonas Stoškus buvo laikraščių korespondentas ne tik Chicagoje, bet ir Providence. Jo rašiniai yra pasirodę „Vytie“, „Drauge“, „Darbininke“, „Southwest Herald“, „South-Town Economist“, „Tribune“, „Providence Journal-Bulletin“ ir įvairiuose kituose laikraščiuose. Per paskutinius 27 metus jis yra parašęs Amerikos valdžios žmonėms daugiau kaip 500 laišku Lietuvos reikalais.

Iš kitos jo visuomeninės veiklos paminėti galima, kad aštuonerius metus buvo asmeniniu a. a. teisėjo Jono Zurio antstoliu Chicagoje. Aktyviai dalyvavo politinėje veikloje lietuvių tarpe, ir padėjo lietuviams gauti pilietybės dokumentus. 1976 m. dalyvavo lietuvių komitete Amerikos 200 metų sukakčiai švesti. Trejus metus buvo Šv. Kazimiero parapijos atstovu vyskupijos mokyklų komitete. Religinėje veikloje Jonas Stoškus reikšė Amerikos Legio Don Varnas poste Chicagoje ir prisidėjo prie lietuviškų koplyčių įrengimo Washingtone ir Romoje. Aktyviai dalyvavo daugelyje religinių renginių.

Jo draugai vadina jį „Ponu Vyčiu“; jis visuomet žino viską apie Lietuvos vyčių organizaciją. Jis yra vertas būti organizacijos garbės nariu.

Aldona Ryan
(Iš „Vyčio“).

gos Brežnevui. Rašo tuo reikalu straipsnius į amerikiečių laikraščius. Vytautas Skuodis yra gimęs Chicagoje ir krikštytas Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, kurioje dabar dirba kun. Jonas Savukynas. Jis suorganizavo ir pamaldas savo bažnyčioje už Lietuvos kankinius.

E.P.

Michigan valstijos gubernatorius William G. Millikan įteikia proklamaciją dr. S. Miškinienėi. Stebi Baltų komiteto pirm. Raymond Trala.

„Švyturio“ j. šaulių stovyklavietėje „Pilenai“ naujai pašventintas paminklas. Nuotr.: paminklo statybos inž. Mykolas Abarius ir projektuotojo našlė Elena Baublienė su dukra Rūta.

PAMINKLA PASVENTINUS

„Pilenuose“, liepos 5 d. ant kalnelio, tarp plevėsuojančių JAV ir Lietuvos vėliavų, aukštai iškilęs paminklas didingai liudijo abiejų šalių laisvės troškimą. „Švyturio“ Jūros šaulių kuopa su pirmininku Broniumi Valiukėnu ir paminklo mecenatais N. ir K. Urbšaičiais užsitarnavo pagarbos už jų pozityvius darbus, kurie dar ilgus metus prims jaunimui ir vyresniesiems, lietuviams ir

Budriūno, A. Mikulskio ir J. Strolis religinius kūrinius. Po šv. Mišių, šaulių ir skautų gretos, vedamos kuopos pirm. B. Valiukėno, pajudėjo į kalnelį ir tvarkingai išsiriškio prie paminklo. Čia susirinko ir gausus Detroito lietuvių būrys. Paminklą atidengė mecenatė Nellie ir Klemensas Urbšaičiai, o vainiką padėjo savanoriai — kūrėjai K. Daugvydas ir S. Šimoliūnas. Šventinimo apeigas atliko kun. K. Simaitis. Prie pašventinto paminklo į paskautininkės laipsnį pakelta „Gabi-jos“ tunto tuntininkė Rita

Šv. Antano bažnytinis moterų vienetas, giedojęs iškilmingose pamaldose „Pilenuose“ liepos 5 d. paminklo šventinimo iškilmėse. Iš k.: B. Janušienė, S. Kaunelienė, B. Čiunkienė, S. Slizys —

vadovas, S. Bitlerienė, N. Slizienė ir A. Tamulionienė. II eil.: O. Ribinskienė, V. Osteikienė, G. Norienė, D. Zebraitenė, D. Petrauskienė ir E. Garliauskienė. Nuotr. K. Sragausko.

amerikiečiams mūsų tautos prarastos laisvės siekimą.

Šeštadienį, liepos 4 d., stovykloje jau vyravo šventiška nuotaika. Pietų metu jau buvo daug svečių iš Detroito, Chicagos ir net iš tolimos Floridos. Vakare, 7 val., perpldytoje salėje vyko banketas su menine programa. Žodinę dalį atliko žurn. Stasys Garliauskas, o Bronė Lungytė puikiai pašoko kelius egzotinius šokių. Temstant, susirinkus prie lauzo, visi dalyviai bendrai dainavo. Po lauzo visi rinkosi į salę šokiams.

Sekmadienį, liepos 5 d., paminklo šventinimo iškilmės sutraukė daugiau žmonių, negu buvo tikėtasi. Pamaldos vyko salėje, kuri nesutalpino visų maldininkų. Šv. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė kuopos kapelionas kun. Kazimieras Simaitis. Mišių metu giedodavo Šv. Antano bažnyčios moterų vienetas, kuris darniai atliko momentui pritaikytus B.

Kasputienė davė žodį. Pašventinus paminklą, visi rinkosi į salę akademijai, kurią pravedė iš Floridos atvykęs buvęs ilgametis kuopos pirmininkas, stovyklos pastatų planuotojas ir tų planų vykdytojas, o kartu ir to paminklo statymo iniciatorius inž. Alfonsas Šukys. Akademijoje šauliai susilaukė daug sveikinimų, kuriuose buvo išreikštas pasididžiavimas jų darbais. Pažymėtinas jūros šaulių centro v-bos pirm. E. Vengiansko sveikinimas ir dalyvavimas iškilmėse su arti tuzino į iškilmes atvykusių čikagiečių jūros šaulių.

Po akademijos visi vaišinosi. Daug kas prie paminklo fotografavosi. Šventiška nuotaika visus kvietė pasigrožėti gamta ir stovyklos patrauklia aplinka, kurią dabar puošia agr. Jurgio Baublio suprojektuotas, o inž. Mykolas Abariaus pastatytas žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklas.

S. Slizys

PAVERGTŲ TAUTŲ SAVAITĖ

Pavergtų tautų savaitė ir festivalis jau čia pat. Liepos 17 d. 6 val. vakare įvyks festivalio atidarymas. Liepos 19 d. (sekmadienį), 12 val. — komunizmo aukų prisiminimas. Liepos 17, 18 ir 19 d. lietuvių ir kitos rytų Europos tautybės pardavinės savo pagamintą maistą, tautodailės dirbinius ir atliks meninę programą.

Reikalinga greita ir stipri parama maistu, darbu ir pinigais. Pelnas bus naudojamas Vasario 16 minėjimo išlaidoms padengti, lietuviškoms radijo programoms paremti ir lituanistinių mokyklų mokinių premijoms. Praneškite lietuvių festivalio komitetui: A. Sukauskas, tel. 561-1769, B. Brizgiui, tel. 282-5755, B. Valiukėnui, tel. 562-1143, E. Bulotienei, tel. 368-3299. Visų tautybių festivalio vadovas — dr. A. Barauskas.

B.B.

TRUMPAI

Onos Mikulskienės vadovaujamas „Čiurlionio“ ansamblio kanklių orkestras Pavergtų Tautų festivalyje šeštadienį, liepos 18 d. 7 val. vak., Detroito miesto centre atliks meninę programą. Detroito ir jo apylinkių lietuvių prašomi ypāt programoms metu gausiai dalyvauti.

Šv. Antano bažnytinis choras liepos ir rugpjūčio mėn. repetitijų neturės. Po vasaros atostogų repetitijos prasidės rugsėjo 6 d. (sekmadienį). Choras savo veikloje bus ruošiamas religinių, tautinių švenčių ir Mišių liturginėms giesmėms. Numatytas žuvusių už Lietuvos laisvę religinis paminėjimas, kuris įvyks Šv. Antano bažnyčioje spalio 18 d. (sekmadienį), pareikalaus daug repetitijų naujoms, dar niekur negiedotoms giesmėms.

Rusnė Baltrušaitytė, tautinių šokių grupės „Audi-

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$42.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$40.00. Foreign countries \$42.00

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$42.00 \$25.00 \$17.00
Kanadoje (kanadiška dol.)	\$46.00 \$26.00 \$18.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$42.00 \$25.00 \$17.00
Užsienyje	\$42.00 \$25.00 \$17.00
Kitur — Amerikoje	\$40.00 \$22.00 \$15.00
Savaitinis	\$28.00 \$17.00

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

Dievas davė mums atsiminimus, kad mes galėtume turėti rožių ir gruodžio mėnesį.

J. M. Barrie

JURGIS JANKUS

Anapus Rytų Jaus

Romanas

296 pusl. Iliado ATETTIS 1978. Spaudė „DRAUGO“ spaustuvi. Ap- lankas autoriaus. Kaina su paštumu \$7.75.

III. gyv. pridėda 5% valstijos mokesčių.

Advokatų Draugija

VALDEMARAS BYLAPIS

VINCAS BRIZGYS

Tėsių daktarai
2458 W. 60th St., Chicago, Ill.
Visi tel. 778-8000

Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija

6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446

Jei neatliepia, skambinti 374-8004
Pirma ligoninė pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street

Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 11:30 val. ryto iki 3 val. popiet.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street

Tel. — GR 6-2400

Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 14 ir 79. antr. ir penkt. 10-4. šešt. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-0067

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR

EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893

Specialybė Akių ligos
3907 West 103rd Street

Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.

Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GÁ 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

Valandos pagal susitarimą

Istaigos ir buto tel. 652-1381

DR. FERD. VYT. KAUNAS

Gydytojas ir Chirurgas
DIPLOMATE, AMERICAN BOARD

OF FAMILY PRACTICE
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.

Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

Val. pagal susitarimą: Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šešt. 10 iki 1 val.

DR. IRENA KYRAS

DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St. Chicago

476-2112

Val. pagal susitarimą: Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. vak. Treč. ir šešt. uždyta

Tel. REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvų gydytojas
3925 West 59th Street

Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet. 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždyta

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 13 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS

SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING

3200 W. 81st Street

Val. Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p. Ofiso tel. RE 7-1168; Treč. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos

2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)

Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v. p. p. Tr. susitarim.

Ofs. 742-0255 Namų 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS — CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave.

Elgin, Ill. 60120

Valandos pagal susitarimą.

Tel. 372-5222, 236-6575

DR. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:

111 NO. WABASH AVE.

Valandos pagal susitarimą.

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road

1 myliai į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700

Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Val. pagal susitarimą. Uždyta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATŲ CHIRURGIJA

2656 W. 63rd Street

Val. antr. 14 popiet. ir ketv. 5-7 val. Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

Ofiso tel. 434-2123, namų 448-6195

DR. V. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 West 71st Street

Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772

DR. PETRAS ŽLIOS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street

Val. pirm., antr. ketv. ir penkt. 2-7) šeštadienis pagal susitarimą

Val. pirm., antr. ketv. ir penkt. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772

DR. K. S. ŽYMBANTAS

DANTŲ GYDYTOJA
2654 West 63rd Street

Val. pagal susitarimą: antr., trečiad. ketvirtad. 10 v. ryto iki 6 v. vakaro.

Tel. — 778-3400

VOKIEČIŲ REPATRIACIJA

Daug kartų kalbėdami apie Molotovo - Ribbentropo pakto 40 metų sukaktį ir jo pasekas, mes kažkaip lyg ir nepastebėjome vienos to pakto dalies, liečiančios vokiečių tautybės žmonių repatriaciją iš Lietuvos. 1939.IX.28 buvo suartas naujos Sovietų Sąjungos - Vokietijos sienos. Pabaltijo valstybės buvo perduotos Sovietų Sąjungai. Tuo metu Latvijoje, Estijoje ir Lietuvoje gyveno apie 134,000 vokiečių. Jie turėjo būti i Vokietiją grąžinti. 1941.I.10 buvo sudaryta nauja papildoma sutartis, ypač liečianti Lietuvos vokiečius.

Vokiečiai Lietuvoje gyveno nuo seniausių laikų. Atrodo, kad pirmasis juos bus atskleidęs didysis kunigaikštis Gediminas. Yra išlikę jo laiškas, rašyti Liubecko, Zundo, Bremeno, Magdeburgo, Koelno, Rostocko, Štettino, Greifswaldo miestų piliečiams, kviečiant juos atvykti į Lietuvą ir šiose krašte kurtis. Ypač buvo pagedaujami amatininkai - meistrai, kurpiai, račiai, akmenkalčiai, druskinkai, malūnininkai, sidabrakaliai, svaidomųjų prietaisų gamintojai, žvejai, o taip pat žemdirbiai ir riteriai. 1324.V.26 rašytame laiške Gediminas rašo: „tegu jie atvyksta (į mūsų žemę) su vaikais, žmonomis ir galvijais ir išsina pagal savo norą be jokio trukdymo; tai šiuo savo laišku užtikrinami pridame, kad jie bus saugūs ir neliečiami jokių neteisėtų mano pavaldinių pretenzijų“.

Taigi vokiečiai Lietuvoje pradėjo kurtis daugiau kaip prieš 600 metų. Ypač kūrėsi Vilniuje, Kaune, Suvalkių miestuose ar ūkiuose. Per šimtmečius jie buvo labai darbūs, pozityvi, pavyzdinga tautinė mažuma, iš kurios lietuviai galėjo pasimokyti įvairių amatų ir aukštesnės žemės ūkio kultūros. Lietuvos valdovai ir vėliau nepriklausomos Lietuvos valdžia leido jiems laisvai tautiškai bei kultūriškai veikti, puoselėti savo religiją, kurti mokyklas, statyti bažnyčias. Nepriklausomybės metais buvo nemaža vokiečių aukštoji kvalifikacija įvairių profesijų specialistų.

Atskirose vietovėse vokiečiai buvo sukūrę savo bendruomenes, kuriose jie laisvai puoselėjo savo kalbą. Kaune jie turėjo pavyzdinai tvarkomą gimnaziją su dėstomąja vokiečių kalba, kai kur kitur - pradžios mokyklas, Kultūros draugiją (Kulturverband) su skyriais, leido savo laikraštį „Deutsche Nachrichten fuer Litauen“ (Vokiečių žinios Lietuvai), išsinešantį du kartus savaitėje.

Lietuvių - vokiečių santykiai per visą laiką buvo labai geri. Jeigu ir atsiradavo kai kurių nesutarimų, tai jie buvo tokie maži, kad apie juos dabar ne užsiminti nereikia.

Bet štai atėjo sovietinių rusų okupacijos metai. Abudu didieji mūsų kaimynai, ruošiamiesi būsimam karui, sutarė įvykdyti atitinkamos tautybės gyventojų repatriaciją. Repatriacijos sąlygos buvo gana liberališkos ir sutarties straipsniai buvo plačiai interpretuojami: galėjo išvažiuoti ne tik vokiečiai, bet ir sutuoktiniai, mišrių šeimų nariai, vaikai, pagaliau net asmenys, lankę vokišką mokyklą, dirbę vokiečių įmonėse. Ypač sutartimi galėjo pasinaudoti evangelikų tikybos žmonės. Net ir iš bolševikų kalėjimų

pavyko išvaduoti dalį ten kalinamų lietuvių, jeigu jie kuriuo nors būdu galėjo „užsikabinti“ ant vokiškos gimnystės.

Repatriacija iš Lietuvos turėjo būti baigta 1941.III.25. Taigi jau 1941.I.23 į bolševikų okupuotą Lietuvą atvyko Vokietijos atsiųsta repatriacijos komanda, kuri turėjo atlikti paruošiamuosius darbus - surinkti savo tautiečius ir juos paruošti kelionei. Laiko nedaug tebuvo, taigi viskas buvo vykdoma paskubomis.

Tikrųjų vokiečių (neskaitant Klaipėdos krašto) Lietuvoje tebuvo apie 15,200. Tačiau repatriuoti į Vokietiją užsirašė 52,000. Ruošimasis ir išsiliavimas buvo labai liūdnas tiek vokiečiams, kurie čia gyveno šimtus metų, tiek juos išsilydintiems lietuviams. Lietuvų mūsų vokiečiai laikė tikrąja savo tėvyne. Čia buvo jų namai, artimieji, jų bažnyčios, parapijos, bendruomenės, pagaliau ir kapinės, kuriose ilsėjosi jų tėvai bei protėviai. Su lietuviais jie buvo suartėję ar net vedybų keliu susiję. Visa tai jie staiga turėjo palikti. Didžioji dalis repatriantų vyko specialiais traukiniais, o 7,190 asmenų važiuojo savo arkliais traukiamose vežimuose bei rogėse, pasirodė savo turto dalį.

Atsisveikinimas su Lietuva buvo labai gaudus. Kai kuriose vietovėse (K. Naujamiestyje, Marijampolėje, Kėdainiuose ir kitur) prieš išvažiuodami susirinko į savo bažnyčias, jų kunigai laikė pamaldas, skubos būdu konfirmavo jaunuolius, laimino žmones. Vokiečiai lankė savo artimųjų kapus, giedojo šventas giesmes ir atsisveikino su Lietuva ašarotomis akimis. Jų kaimynai lietuviai galėjo išsivystantiems jiems artimų vokiečių, tačiau kartu ir lyg pavydėjo jiems tokios laimės, nes jautė, kad vokiečiams iš Lietuvos išvažiuojant bolševikai sugriežtins režimą, ką jie ir padarė.

Vokietijoje jų gyvenimas nebuvo lengvas. Dauguma jų pateko į menkai apskūrenamus ir ankštus lentinius barakus. Beveik visi jaunesnio amžiaus repatriantai, įskaitant ir su jais atvažiuojusius lietuvius, buvo tuojau mobilizuoti į vokiečių kariuomenę. SS dalinius ir po trumpo apmokymo pasiūti į frontą, kur gera dalis jų žuvo.

Kai vokiečiai iš Lietuvos išmūšė sovietus, dalis repatriantų sugrįžo į Lietuvą. Tik labai nedidelė jų dalis buvo ištikima Hitlerio režimui. Atvirkščiai, būvę repatriantai daug padėjo lietuviams.

Nuo Lietuvos vokiečių repatriacijos praėjo jau daugiau kaip 40 metų. Tai ilgas laikas tarpas, per kurį betgi Lietuvos vokiečiai neištyrė vokiečių tautos jūroje ir nepasimetė. Jie Vak. Vokietijoje įkūrė savo draugiją, jos skyrius šaukia savo suvažiavimus ir leidžia gražų laikraštį „Die Raute“ (Rūtos), kuris išsina Arnaberge, redaguoja šakiškis - kybartiškis vokiečių Alber Unger.

Vartome „Rūtų“ puslapius. Jos tokios mielos, lietuviškos, Lietuva ten minima visą laiką ir vis gražiais žodžiais, maloniais prisiminimais, nors dabar Vokietijoje būti „Lietuvos vokiečių“ nėra kokios nors apčiuopiamos naudos. Bet ir mes Lietuvos vokiečius tik geru žodžiu minime ir kartu su jais sakome: Stalino - Hitlerio sutartis, drauge ir vokiečių repatriacija, yra neteisiška, laikinė. Ateis laikas, ir mes vėl drauge gyvensime nepriklausomoje Lietuvoje.

b. kv.

STOVYKLA IR JOS REIKŠMĖ DAINAVOJ

Moksleivių ateitininkų stovykla

Noras pasakyti, ką gero duoda jaunimui stovyklavimas, skatina pateikti keletą vaizdų iš tik ką pasibaigusios moksleivių ateitininkų stovyklos.

Apžvelgdamas dviejų savaitių stovyklavimą ir įvykdytą programą, gali pajusti, kad vadovai buvo gerai parengti (MAS kursuose) dirbti su jaunimu.

Stovyklos sudėtis

Stovykloje 87 asmenys, suvažiavę iš įvairių lietuvių kolonijų nuo vakarinio iki rytinio kontinento pakraščio. Stovyklos komendantu buvo Saulius Čyvas, o kapelionas kun. Petras Paalaba. Buvo 6 mergaičių vadovės ir 6 berniukų vadovai. Be to, jiems padėjo ateitininkų kongreso programos vedėja, akordeonistas, raštinės vedėja, slaugė ir du vandens sargai. Ūkiškus reikalus

STASYS GARLIAUSKAS

jis yra tarsi mokykloje, tačiau besisukdamas, kaip sudėtingos mašinos ratukas, nejučiomis daug ko išmoko ir praturtino savo įdėję bei tautinę patirtį.

Programai vykdyti daug padėjo gerai suplanuota ir įdomi dienotvarkė. Naujovė tapo kiekvienos dienos pavadinimas nuotakiai pakelti ar ką nors įprasminti. Pirmiausia komendantas paskelbė „dvy-nukų dieną“. Išrinko dienos dvy-nukus ir jie vakarienės metu turėjo apsiirgti kaip dvy-nukai. „Mandagumo dienoje“ visi turėjo mandagiai elgtis: berniukai mergaitėms atidarydavo duris, atnešdavo maisto ir prie stalo jas pasodindavo atitraukdami kėdes. „Sporto diena“ komandoms buvo duoti gyvūnų vardai, kaip gorilos, vanagai, žirafos,

Tos dienos buvo pajavirintos mergaitė-berniukų laisvės, talentų vakarų, tautos vakarų, susikaupimo vakarų, „Ateities“ vakarų, karnavalų, „pranašystių“ laužų ir žygių ir Wampler's ežerą. Tomis dienomis jaunimas atliko montažą, vaidino, deklamavo, turėjo progą pasišokti. Ateities vakarų metu Ramūnas Balčiūnas ir Danius Barzdukas davė įžodį ir jiems buvo įteiktos Ateitininkų moksleivių juostos.

Stovyklos leidinys

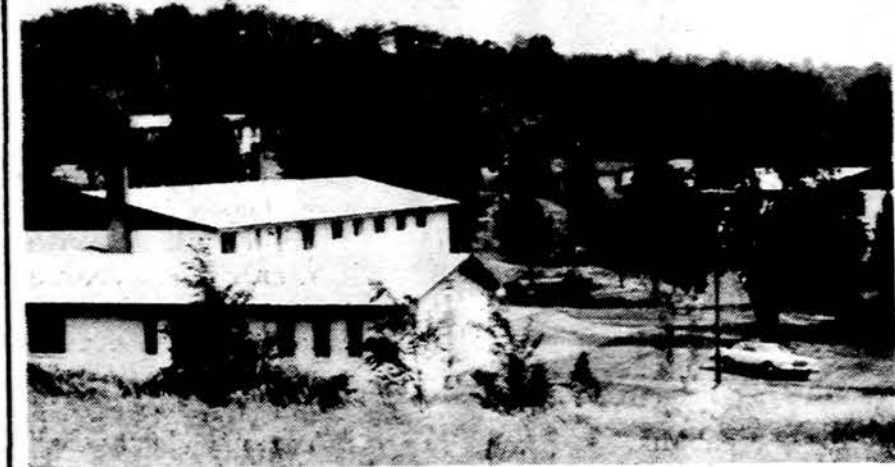
Stovyklos gyvenimas gana įdomiai atskleistas leidinyje „Atspindžiai“. Čia apstu Lietuvos, lietuvių išlaikymo, religijos, stovyklos ir gyvenimo prasmės pasisakymų. Telpa stovyklautojų apibūdinimas ir anketa šeimos tema. Nepamiršta išskirti Dainavos grožius. Yra keli eilavimo bandymai.

Ką jaunimas galvoja?

Lietuvių išlaikymo reikalu jaunimas pasisako teigiamai. Net ir tie, kurie pasisavino amerikietiško gyvenimo būdą bei kultūrą, yra linkę išlaikyti meilę Lietuvai, dėtis prie lietuviškų organizacijų. Daugelis jų norėtų sukurti lietuvišką šeimą.

Jaunimas vertina stovyklą. Nors šeimoje nekalba lietuviškai, bet jam patinka bandyti kalbėti lietuviškai ir susirasti naujų lietuvių draugų. Kitas sako, kad jis ir savo vaikus siųstų į lietuvišką stovyklą. Viena mergaitė sako, kad Dainava yra smagi vieta. Yra progų išsitempti dažais, klykti ar rėkauti, kiek tik nori, ir smagiai pasirodyti laužuose bei vaidinimuose...

Religijos klausimais vienas jaunuolis pasisako, kad jo

Dainavos „Baltieji rūmai“

Nuotr. J. Urbono

tvarkė Petras Lieponis. Virtuvėje dirbo keturios mergaitės, o įvairius stovyklos darbus atliko vienas jaunuolis. Virtuvėje šeiminkavė detroitietė Bronė Kiaulienė.

Programos vykdymas

Stovykloje veikė vienuolika užsiėmimo būrelių: gamtos, kūno kultūros, choro, laikraštėlio, dramų, nardymo, pirmos pagalbos, meno, radijo ir tautinių šokių. Stovyklautojai galėjo užsirašyti į jam patinkančius būrelius.

Kiekvieną dieną veikė diskusiniai būreliai tokiomis temomis: ateitininkų kongresas (du būreliai), krikščioniškumas, brendimas, šeima, aplinka, išlikimas (survival), dabartinė Lietuva.

Vadovai, vykdydami šią programą, stengėsi padėti stovyklautojams atskleisti savo sugebėjimus sporte, mene, dainoje, tautiniuose šokiuose ir savo vidinį pasaulį diskusijose bei stovyklos leidinyje.

Sumaniai ir sutartinai dirbant, jaunuolis nesijautė, kad

erzilai, banginiai, barsukai, vėžliai ir Dievo karvytės, kad narsiaus kovotų. „Kasyčių diena“ visi turėjo nešioti kasytes, jeigu norėjo gauti pietus. Taip prabėgo „draugystės diena“, „lietuviškumo diena“, „ypatingų marškinėlių diena“, „kepurėlių diena“, „dryžių diena“, „savivaldos diena“ ir „šypsenų diena“.

Mergaitės stovyklauja Dainavoje.

Konsulas Daužvardis

Kaunas Jul. 30 PM 7:50
Lithuanian Consulate Chicago Daužvardžiui
Kadangi Zadeikis iš tarnybos atleistas, vykite perimti pasiuntinybės ir laikinai eiti pasiuntinio pareigų charge d'affaires adinterim titulu. Jungtinių valstybių vyriausybė apie tai painformuota

Glovackas 419

Užsienin Kaunas (Lithuania) July 31, 1940
Glovacko 412 419 man siūloma misija perimti Lietuvos pasiuntinybę nerandu galimybės įvykdyti, nes tą padaryti neleidžia teisė ir mano valstybinis nusistatymas. Aš griežtai stoju už teisę, žmoniškumą ir laisvą Nepriklausomą Lietuvą.

Daužvardis Lietuvos Konsulas

Taip Lietuvos okupantams nepavyko priversti Nepriklausomos Lietuvos diplomatų savo siūlomais „paaukštinimais tarnyboje“, niekas iš jų nepakluso ir negrįžo į pavergtą Lietuvą. Tokiu būdu išsėmė žiaurios Sibiro tremties ir kalėjimo kančių ir galėjo toliau savo jėgas skirti už Lietuvos laisvę. Iš šiose str. minimų diplomatų tik vienas P. Klimas buvo patekęs į okupantų nagus ir 9 met. kalintas Vorkutos konc. stov. Ir tik vienas iš jų šiuo metu likęs gyvas; visi kiti, dirbę Lietuvos valstybės gerovei, amžinam poilsiui atsigulė svetimosiose žemėse.

Diplomatų trumpos biografijos

Biografijos rašomos tik tų Nepriklausomos Lietuvos pasiuntinių ir konsulų, kurie, rusams Lietuvą okupavus, turėjo galimybę įteikti protesto notas vyriausybei prieš kurią jie buvo akredituoti, siuntę protestus rusų bolševikų sudarytai Lietuvos

NEPRIKLAUSOMYBĖS SAULĖLYDYJE

KALBA DOKUMENTAI

L. KERULIS

12

Zemiau spausdinami tokių telegramų keli pavyzdžiai. Lietuvos gen. konsului J. Budriui New Yorke buvo pasiūsta tokio turinio telegrama:
Kaunas 41 13 1545 ETAT
Lietuva
New York

Rysium Lietuvos priėmimu Sovietų Sąjungos respublikų tarpan, konsultato veikla nuo rugpjūčio 8 sustabdoma, o pats konsulas likviduojamas. Konsulato archyvus ir turtą perduokite artimiausiai sovietų pasiuntinybei ar konsulatui. Tai atlikus, personalas privalo tuojau grįžti Lietuvon.

Konsulo P. Daužvardžio „paaukštinimas“

Kaunas 1940 Jul. 26 PM 1:54
Lithuanian Consulate Daužvardžiui - Chicago
Pasiuntinys Zadeikis iš pareigų atleistas. Tuojau vykite Washingtonan perimti pasiuntinybės. Telegrafuokite išvykimo datą.

Glovackas 412

Glovackui Užsienin July 28, 1940

Jūs 412 man siūloma misija neaiški. Prašau paaiškinti ir specifikuoti.

Žvilgsnis į Dainavos stovyklą.

Nuotr. J. Urbono

nevartų į pamaldas, bet kad jis jaustų, jog tai daro savo laisva valia. Viena mergaitė mano, kad moterys turėtų būti šventinamos kunigais, nes, jos supratimu, pirmiau turi būti žiūrima, ar kandidatas turi pašaukimą, bet ne kokios lyties jis yra.

Įdomūs atsakymai šeimos tema. Beveik visi norėtų sukurti lietuvišką šeimą. Apie 50% norėtų turėti ne daugiau 3 vaikų, apie 90% mokytojų savo vaikus lietuviškai. Apie 90% nenorėtų savo tėvus atiduoti į prieglaudą. Kiek daugiau mergaičių negu berniukų pasisako už atidavimą į prieglaudą.

Gyvenimo prasmės reikalu kalba vienas jaunuolis. Jam nepatinka posakis „Uždirbk ir gerai gyvenk“. Jis turi daug klausimų, nesulaukia atsakymų ir, nors nesužinos jam rūpimų klausimų, niekada nenustos klausyti.

Yra pasisakymų, kaip išleisti pinigų, jei turėtų milijoną. Pusę savo pomėgiams, o antrą pusę į banką. Tik vienas atsimena tėvus, kuriems duotų šiek tiek likučių, kadangi esąs labai geras sūnus!

Kaip buvo vertinami stovyklautojai ir vadovai

Nežinia kas ir kaip surinko

duomenis aptariant stovyklautojus, bet jiems įvertinti buvo sudarytos šios kategorijos:

Gražiausias, įtakingiausias, lietuviškiausias, ateitininkiausias, gražiausias akys, gražiausia šypseną, nuotai-kingiausias, gražiausios kojos, gražiausias kūnas, pavyzdin- giausias, ilgiausiai miega, daugiausia valgo, daugiausia kalba, mandariausias, išmin-tingiausias, rimčiausias, gražiausiai rengiasi, atle- tiškiausias, įdomiausias, kūry- bingiausias, tyliausias, mandagiausias, gražiausiai šoka, gražiausiai dainuoja ir daugiausia šukuojasi.

Vadovams parinktos šios kategorijos: gražiausias, grie-čiausias, daugiausia rėkia, pikčiausias, bailiausias, supratingiausias, draugiš- kiausias, kūrybingiausias, juokingiausias, linksmiausias, daugiausia šypsoi, mažiausias šypsoi, mėge- tamiausias ir geriausiai sugy-vena su stovyklautojais. Prie šių charakteristikų pridėtos pavardės rodo, kaip jaunimas yra pastabus ir kaip moka ver- tinti draugus ir vadovus.

Baigiant reikėtų pridurti, kad aprašoma stovyklautojų grupė buvo gyva ir dinamiška savo veikla, šviežia savo galvojimu ir nuosirdi bei at- vira vertinant gyvenimo aplin- ką, draugus bei stovyklos vadovus. Jų tikslas buvo pasi- rengti „Ateities“ kongresui Chicagoje. Tai yra augantis lietuviškojo išsivijios gyve- nimo elitas, kuris liudija, kiek daug duoda jaunuoliui vasa- ros jaunimo stovyklos.

Visa gyvenimo išmintis yra mokėti būti savo vietoje: pirma būti vaikais, vėliau - jaunu- liais, paskiau suaugusiais ir pagaliau - seniais, kas reiškia: džiaugtis, mylėti, apma- tyti ir ilsėtis.

Neera

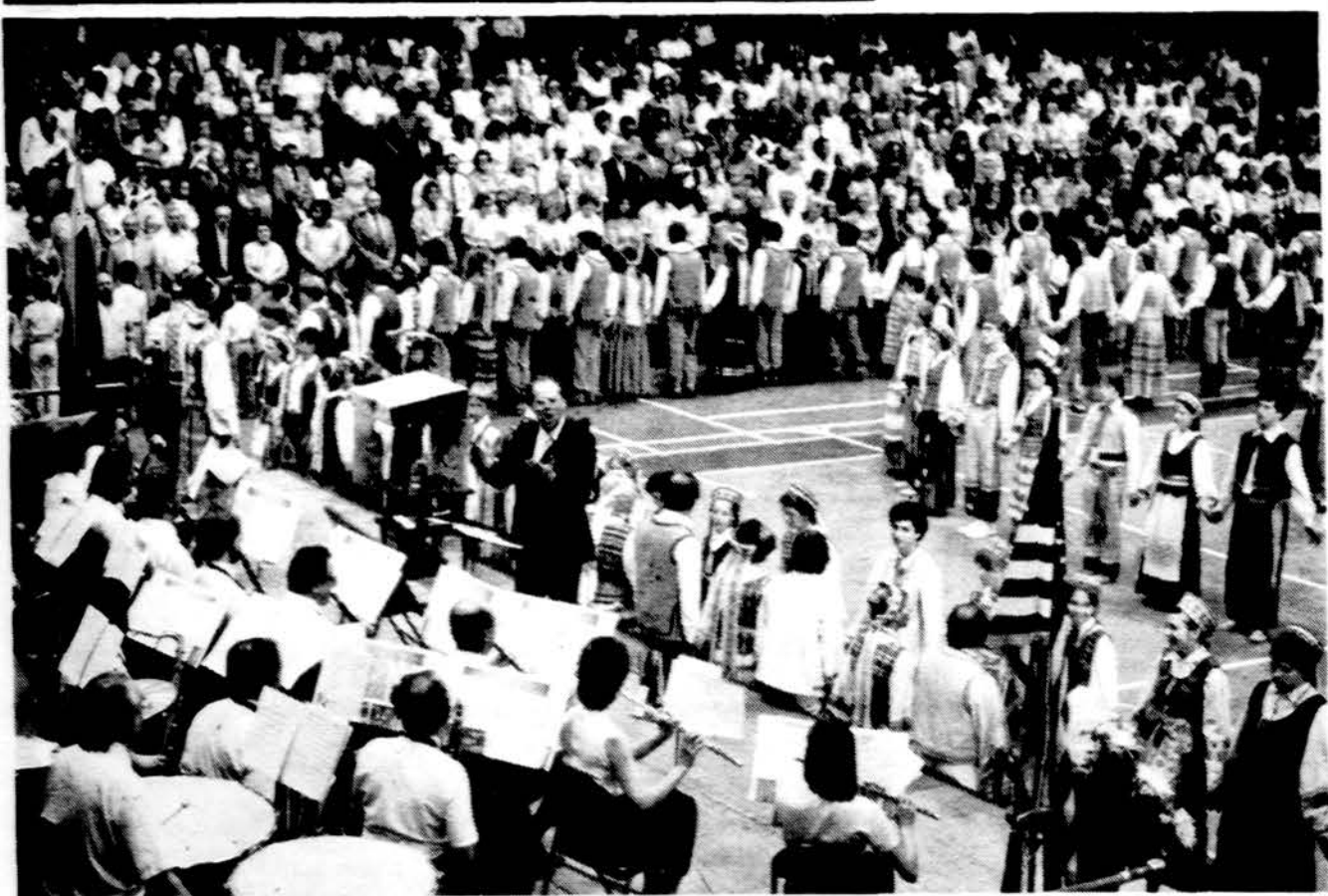
vyriausybei, tos vyriausybės buvo raginami grįžti į Lietuvą ar perimti kitas pareigas. Tik tų, kurie minimi šiame str. Srašas sudarytas alfabeto eile.

BALUTIS BRONIS KAZYS, g. 1879.XII.29 Seinjuose, Seinų aps. 1904 m. baigė Pskovo matinin- kų mokyklą. 1905.II atvyko į JAV, 6 mėn. studijavo Valparaiso univ., Chicagoje baigė Kent College of Law magistro laipsniu. Bendradarbiavo spaudoje. 1920.III.1 paskirtas Lietuvos užs. reik. ministerijos politikos dpt. dir., 1920.XI.27 užs. reik. ministerijos viceministru. Nuo 1921.III.1 Vakarų dpt. dir., nuo 1927.IV.27 URM generalinis sekretorius, nuo 1928.VII.1 nepaprastas pasiuntinys ir įgaliotas ministras Washington. 1934.VI.1 paskirtas Lietuvos nepaprastu pasiuntiniu ir įgaliotu ministru Didžia- jai Britanijai ir Olandijai. Prieš Sov. Rusijos įvykdytą Lietuvos valstybės aneksiją 1940.VII.23 įteikė D. Britanijos vyriausybei protesto notą ir 1940.VII.25 pasiuntė protesto telegramą į Kauną.

Mirė 1967.XII.30 Londone.

BUDRYS JONAS, g. 1889.V.10 Kaune. 1921-1921 m. studijavo Vladivostoko rytų kalbų institute, nuo 1921.VII.21 buvo Lietuvos generalinio štabo kontražvalgybos viršininku. 1923 m. Klaipėdos vyriausios sukilėlių vadas. 1924.X.27-1925.XI.8 Klaipėdos gubernatorių. 1928.I.23-1933.XI.15 Lietu- vos konsulas Karaliaučiuje, 1933.XI.15-1936.XI.1 Lietuvos generalinis konsulas Rytų Prūsams. Nuo 1936.XI.11 Lietuvos generalinis konsulas New Yorke, JAV. Parašė ir išspausdino „Short economic outline of Lithuania“ 1938 m. Parašė savo atsiminimus iš Klaipėdos sukilimo laikų ir apie kontržvalgybą Lietu- voje.

I okupantų telegramą likviduoti konsulatą ir grįžti Lietuvon neregavo. Mirė 1964.IX.1 New Yorke. (Bus daugiau)

Rytinio pakraščio Lietuvos tautinių šokių šventės Hartforde iškilnių uždarymas. Šventėje groja J. Petkačio vadovaujamas orkestras. Išsiriavusios Tautinių šokių šventėje dalyvavusių šokėjų ir jų globėjų grupės.

Nuotr. M. Banevičiaus

SIMONO DAUKANTO MOKYTOJŲ SEMINARIJA

(ISTRAUKA IŠ ATSIMINIMŲ)

JUOZAS VAICELIŪNAS

(Tęsinys)

Prieš pietus ar vakarienę Bronius dažniausiai pirmas nuvalydavo savo stalo dalį, ištraukdavo iš palovio pintinę, iš jos išimdavo rūkytą kumpį ir padėjęs ant stalo, sakydavo: „Juozai, kramtykite tą kiaulės koją“. Broniaus tėviškė buvo netoli Kauno. Ir jam, kaip ūkininko sūnui, su maistu buvo lengviau. Bet man buvo nepatogu priimti jo kvietimą, nes tuo jį nuskriausčiau. Kai Bronius matydavo, kad aš nesiskubinu prie kumpio, jis pasakydavo padrasinančių žodžių: „Juozai, taškyme tą kumpį. Bus blogiau, jei jis suges ir teks išmesti laukan“. Čia jau kitas reikalas: negalima gadinėti maisto. Taip per kelias dienas mes kumpį nuramtėme, nupiaustėme mėsa o vėliau perkirtome kaulą ir išsivirėme geros sriubos. Tame bute, kur turėjome išnuomavę kambarį, šeimininkė mums pietų nevirėdavo. Leidavo kartą savaitėje išsivirti mėsos. Ta proga ir puodą įdėdavome kruopų ir turėdavome sriubos. Kasdien gi prie valgio gaudavome virinto vandens. Arbata ir cukrus mums buvo per brangūs. Mes nusprendėme vartoti tik virintą vandenį, nes arbata kenkia širdžiai, o cukrus — dantims.

Kaip pamokos, taip ir egzaminai mūsų seminarijoje būdavo po

Simono Daukanto mokytojų seminarijos mokslo metų baigimas

ir mūsų kurso baigusiųjų išleistuvės įvyko 1930 m. — Vytauto Didžiojo metais — birželio 22 d. Iškilmingas aktas įvyko „Aušros“ berniukų gimnazijos salėje. Prieš akto pradžią visi seminaristai ir absolventai suėjome į salę. Salės gale buvo pastatytas stalas, už dengtas žaliu uždangalu. Netrukus į salę atėjo seminarijos mokytojai. Dr. K. Ruginis, I. Malinauskas (Malėnas), dail. V. Bičiūnas ir dr. A. Šulcas buvo apsilinkę smokingais, o visi kiti mokytojai — tamsiais kostiumais.

Seminarijos direktorius iškilmingą aktą pradėjo kalba, pažymėdamas, kad yra lyg ir kokia privilegija Vytauto Didžiojo metais gauti mokyklos baigimo atestata, bet kartu jie ir įpareigoja visus, ypač absolventus, dirbti mūsų tautos labui. Po savo kalbos direktorius paprašė pedago-

Lietuvių Bendruomenės ir Lietuvos Jaunimo sąjungos politinės konferencijos dalyviai New York'e.

Nuotr. V. Mazelio

gų tarybos sekretorių, mokytoją P. Šležą, perskaityti sąrašą seminaristų, perėjusių į aukštesnį kursą bei baigusiųjų šią seminariją. Kai buvo perskaitytas seminaristų baigusiųjų sąrašas, dr. Ruginis absolventams pasakė: „Kaip senovėje karius pakeldavo ir riterius, kardu paliečiant petį, taip aš jus pakeliu ir mokytojus rankos paspaudimu“.

Visi absolventai ėjo prie direktoriaus ir eilėje sustojusių mokytojų, kurie taip pat išleidi žiamiejiems jauniems mokytojams paspausdavo ranką. Mes ėjome vienas paskui kitą ne pagal raidyną. Priekyje manęs ėjo nedidelio ūgio absolventas A. Matukonis, kuris iš vokiečių kalbos atestate turėjo 3. Dr. Šulcas padavė jam ranką, pasveikino, o kairės rankos pirštu švelniai pagrasė sakę:

MYK. KRUPAVICIAUS

Kiekvienam įdomi knyga yra

KUNIGAS DIEVO IR ŽMONIŲ TARNYBOJE

Ji tinkama ne tik kunigams, bet ir pasauliečiams, kurie šių laikų naujoje dvasioje nori geriau pažinti Bažnyčios gyvenimą, jos tarnų uždavinius, pareigas ir nesamą atsakomybę.

720 puslapių knygos kaina tik 5.00 dol. Gaunama DRAUGE.

Illinois gyventojai prie knygos kainos prašomi pridėti 5 proc. mokesčius.

damas: „Aber Sie wissen noch nicht gut deutsch — vistiek tu vokiečių kalbos gerai nemoki“. Taip jis galėjo pasakyti ir mūsų daugumai, nes, manau, kad pusė baigusiųjų iš vokiečių kalbos turėjo trejetuką. Vėliau Matukonis juokėsi, sakydamas: „Norėjau mokytojui Šulciui pasakyti, kad jis manęs nebepagaus, nes iš vokiečių kalbos trejetukas jau atestate“.

Kai po iškilmingo akto išėjome iš salės, dauguma absolventų dar užsukome į mūsų kurso buvusią klasę. Prieš prie P. Dubros, kurs taip pat buvo kilęs iš Biržų apskritys, sakau: „Užtraukime biržiečių absolventų himną“.

Prabėgs jaunystės dienos
Malonios kaip sapnai.
Vien gražūs atminimai
Vaidensis amžinai.

Jis sakė, kad biržiečių čia yra mažai. Buvome, berods, tik trys absolventai iš Biržų apskritys: P. Dubra, K. Grudziński ir aš.

Vėliau įvyko iškilmingi pietūs, kuriuose, kaip sužinojau, taip pat buvo pasakyta kalbų. Aš iškilminguose pietuose nedalyvavau, nes juose dalyvaujant turėjo sumokėti po 5 litus. Aš ir tų 5 litų nebeturėjau. Vėliau gailėjaisi, kad tuose pietuose nedalyvavau. Galėjau dar ir tuos 5 litus pas ką nors pasiskolinti ir atlikti seminarijos baigimo pilną formalumą. Kiekvieno kalbėtojo iškilnėse pasakyti žodžiai, ka nors duoda naudingą, pamokančią. Vėliau stengdavau dalyvauti visose oficialiose iškilnėse, kurios įvykdavo su mokesčiu ar be jo.

Vytauto Didžiojo metais Simono Daukanto mokytojų seminariją baigė šie absolventai: Juozas Ališauskas, Stasys Barkauskas, Jonas Bružas, Pranas Česnačiūnas, Antanas Danaitis, Petras Dubra, Povilas Garmus, Bronius Grajauskas, Juozas Griškevičius, Kostas Grudziński, Stasys Jakštas, Antanas Jurgutis, Juozas Keb-

leris, Stasys Kučinskas, Antanas Matekonis, Antanas Matukonis, Juozas Mejeris (Mariūnas), Jonas Mikėnas, Juozas Miliukas, Antanas Navickas, Mikas Pečiūnas, Jonas Piškinas, Stasys Pranaitis, Juozas Smailys, Juozas Stankevičius, Antanas Stankevičius, Kostas Šalkauskas, Jonas Tomaševičius, Juozas Vaičiūnas, Jonas Vasaitis, Stasys Zaviša.

(Pabaiga)

Lenkų „Solidarumo“ biure pasitarimas — vietoj Lenino jau kryžius.

XX amžiaus madona (paveikslas) apdovanotas aukščiausią premiją tarptautiniame madonų meno festivalyje Los Angeles, Ca. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinės sąjungoje New York'e. Tai puošni dail. POVILO PUZINO monografija, kuri yra didelio formato ir talpina 28 spalvotas reprodukcijas. Kartu ir XX amžiaus Madona. Kaina su persiuntimu 27 dol. Puiki dovana ir tinka bent kuriomis progomis įteikti bet kam: svetimtautiui ar lietuviui.

Gaunama DRAUGE, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL. Illinois gyventojai pridėda \$1.50 valstijos mokesčio.

Perskaityt „Draugą“, duokite jį kitiems pasiskaityti.

GERIAUSIA DOVANA BET KURIA PROGA
SOL. DANOS STANKAITYTĖS
(Įdaimuota lietuviškai)

OPERŲ ARIJOS

Simfonijos Orkestras su Lietuvos Operos Vyrų Choru.
Dirigentas Alvydas Vasaitis

GRAŽINA, AIDA, KAUKIŲ BALIUS, LIKIMO GALIA,
CAVALERIA RUSTICANA IR KITOS.

Kaina su persiuntimu \$10.95, Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL. 60629.
Ill. gyventojai dar pridėda 60 ct. valstijos mokesčio.

JUOZAS BRAZAITIS

RAŠTAI I

Tumas — Vaižgantas. Dambrauskas — Jakštas.
Donelaitis. Daukantas. Valandius.
Baranauskas. Pietaris.

RAŠTAI II

Nuo Maironio iki Brazdžionio
(septyniolika rašytojų)

Redagavo ALINA SKRUPSKELIENĖ ir
ČESLOVAS GRINCEVIČIUS

Išleido į Laisvę Fondas lietuviškai kultūrai ugdyti. Ap-
lankas ir viršelis Ados Korsakaitės - Sutkuvienės.

Spausdino „Draugo“ spaustuvė. Kietais viršeliais, 552
pusl. Kaina vieno tomo su persiuntimu \$16.10. Illinois gy-
ventojai dar pridėda 90 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 West 63rd St.,
Chicago, IL 60629

CLASSIFIED ADS

MISCELLANEOUS

Ivairių prekių pasirinkimas nebrangiai
iš mūsų sandėlio.

COSMOS PARCELS EXPRESS

2501 W. 69th St., Chicago, IL 60629

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

Tel. — 925-2737

Vytautas Valantinas

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir
dimai ir pilna apdrauda.
Kitus daiktus. Ir iš toli miesto lei-
Primame MASTER CHARGE ir VISA
Telef. — WA 5-9063

NAMŲ APSILDYMAS

Istatau naujus pečius ir vandens šil-
dytuvus. Išvalau ir pakeičiu alyvinius
pečius į gazinius.
ALBIN BANY, Telef. 447-8806

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai,
Stereo ir Oro Vėsintuvai.
Pardavimas ir Taisymas.

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

ir kitus kraštus

VEDZINSKAS, 4059 Archer Avenue,
Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC
4259 S. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI,
GIMINIŲ IŠKVIETIMAI, PILDOMI
PILIEITYBES PRAŠYMAI ir
kitokios blankai.

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas
Ivairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtu-
vės ir vonios kabinetai. Keramikos ir
kt. plytelės. Glass bloks. Sinkos
vamzdžiai išvalomi elektr. ir automa-
tą galite kalbėti lietuviškai, palikite
savo pavardę ir telefoną.

SERAPINAS — 636-2960

PACKAGE EXPRESS AGENCY

MARIJA NOREIKIENĖ

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

Labai pageidaujamos geros rūšies
prekės. Maistas iš Europos sandėlių
2008 W. 69th St., Chicago, IL 60629
Tel. 925-2787

Perskaityt „Draugą“, duokite
jį kitiems pasiskaityti.

ISIGYKITE DABAR

GAUTAS NEDIDELIS KIEKIS PARDAVIMUI ISTORINIO
IR KARINIO TURINIO LEIDINIŲ:

1. Suomų - Sovietų karas (1939 - 1940) P. Zily. 172 psl. ... \$1.75
2. Praeities Pabiro, V. Biržiška, 352 psl. Kieti viršeliai ... \$2.00
3. Vaidevutis. Z. Raulinaitis. 64 psl. ... \$1.00
4. Galindai prieš Romą. Z. Raulinaitis 80 psl. ... \$1.25
5. 5 Pėstininkų DLK Kęstutis pulko kovos ties Seinai
1920 metais. Kazys Skirpa. 124 psl. ... \$1.25
6. Apuolės užpuolimas. Z. Raulinaitis. 100 psl. ... \$1.25
7. Kelias į Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą.
Jonas Puzinas. 96 psl. ... \$1.25
8. Žygis į Lietuvą. Peter Suchenwirt. 36 psl. ... \$1.25
9. Karaliaus Mindaugo pulkas. J. Variakojis. 120 psl. ... \$1.75
10. Hunų žygis į Prūsus. Z. Raulinaitis. 32 psl. ... \$1.00
11. 1410 metų karas su kryžiuočiais ir Žalgirio mūšis.
O. Urbonas. 94 psl. ... \$1.25
12. Prieš Vikingų audrą. Z. Raulinaitis. 72 psl. ... \$1.25
13. 4 p. LK Mindaugo Pulkas. J. Variakojis. 120 psl. ... \$1.75

Visas kartu užsisakant, kainuoja 20 dol. su persiuntimu.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL. 60629

Illinois gyventojai dar pridėda 85 ct. valstijos mokesčio.

Rytinio pakraščio tautinių šokių šventė, Hartforde, gegužės 31 d.

„Cigonėlis“ — šoka Rochesterio „Lazdyno“ šokėjai.

Nuotr. M. Banevičiaus

Dr. Teresė Petravičienė ir M. Petruskienė prie Auriesville, N. Y. vietovėje esančios Šiaurės Amerikos kankinių šventovės vartų ir jėzuitams kankiniams pastatytų kryžių.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Auriesville, N. Y.

ŠIAURĖS AMERIKOS KANKINIŲ ŠVENTOVĖ

Mohawk kalnų tęsinyje, buvusioje indėnų apgyventoje vietovėje Auriesville, N. Y., yra Šiaurės Amerikos kankinių šventovė, kurią 1884 m. įkūrė kunigas Joseph Loyzance, prancūzas jėzuitas. Į šią vietovę jau anksčiau buvo atvykę pirmieji trys prancūzų jėzuitai: Rene Goupil (1642 m.) — vienuolis. Kunigas Isaac Jogues ir misionierius John Lalonde (abu 1646 m.) Kiek vėliau, 1656 m. Ossenenon — Ariesville, gimė indėnė Kateri Tekakwitha, kuri 1676 m. šioje vietovėje buvo pakrikštyta, tapo uoli katalikė ir kankinė.

Pirmieji jėzuitai, atvykę į šią indėnų koloniją, pradėjo statyti koplytėles, kryžius ir skelbti katalikų tikėjimą.

Indėnai labai supykę, ėmė juos persekioti ir netrukus visus tris žiauriai kankindami nužudė. Rene Goupil kūną 1642 m. rugsėjo 29 numetė čia pat Ravine miške, kame kun. I. Jogues suradęs palaidojo toje pačioje vietoje. Dabar ten ant akmenų stovi Motinos Švč. altorius su Kūdikiu Jėzumi. Kunigą Isaac Jogues 1646 m. spalio 18 indėnai įmetė į upę. Rytąsias dieną nužudytą kankinį John Lalonde kūno nerado.

Toje jėzuitų sodyboje yra koplytėlės, kryžiai, šventųjų stovylos, Pietų, Kristaus kankių stotys, muziejus, gyvenamasis namas ir kt. 1930 m. pastatyta apvali bazilika — ypatinga bažnyčia; viduje ir iš lauko papuosta statulomis ir kryžiais. Ji turi 72 duris (8-nias dvigubas). Suolai talpina 6,500 žmonių. Šioji Švč. Mergelės Marijos šventovė yra skirta nužudytųjų kankinių: Šv. Goupil, Šv. Jogues ir Šv. Lalonde atminimui. Tie kankiniai yra kanonizuoti. Kateri Tekakwitha buvo nukankinta 1680 m. balandžio 17; žmonių ji buvo praminta Mohawk lelija. Ji tapo palaimintąja ir kandidata į šventąją. Prie šventovės vartų stovi trys mediniai kryžiai su trijų kankinių pavardėmis.

Bazilikos vidus įspūdingas. Didelė, apvali erdvė. Jos viduryje — keturi mediniai altoriai. Tabernakuliais — iš bronzos. Vėliavos. Prie altorių stovi nukankintųjų statulos. Įvairios tautybės šioje bažnyčioje turi savo šventųjų stovyklas ir paveikslus su taut. prirašais. Yra lietuviškas įrašas sienoje: „Tėve mūsų“. Bazilikoje ruošiamos maldų dienos: albanų, lenkų, ispanų, lietuvių, italų, čekoslovakų, ukrainiečių, prancūzų, filipinų ir kt. Lietuvių diena ir maldos už kenčiančią Lietuvą bus rugpjūčio 30 d.

Šioje bazilikoje birželio 6 d. buvo aukojamos Šv. Mišios už a. a. Stepono Petrausko sielą — ketvirtose jo mirties metinėse.

Kankinių šventovė yra ant kal-

no. Visur gėlynai. Gamta patraukli. Vertėtų Connecticut bei kitų vietovių lietuviams aplankyti ir pamatyti tą šventovę. Ta proga pažvelgdami į kitų tautų kankinius, pagarbiau prisiminsim ir savosios Lietuvos...

M. P.

East Chicago, Ind.

Liepos 19 d. LB East Chicago apylinkės valdyba rengia gražią Jonynų sodybą Chesterton, Indiana, linksma gegužinę. Svečiams bus pasiūlyta šilti ir gausūs pietūs, kava su pyragais, veiks baras, turtinga loterija ir gros gegužės plokščių muzika. Esant šil-tam orui, salė bus vėsinama. Pradžią 1 val.

Laukiama atvažiuojant svečių iš Chicago, Gary, Beverly Shores ir kitų artimesniųjų vietovių. Tikima, kad East Chicago apylinkės nariai solidarai parems savo valdybos pastangas gausiu atsilankymu.

A.V.

Worcester, Mass.

A. A. MARIJA ŽEMAITIENĖ

Liepos 6 d., ilgos ir skaudžios ligos išvarginta, Šv. Vincento ligoninėje mirė a. a. Marija Žemaitienė, 75 metų amžiaus.

Vėlonė gimė, augo ir gyveno Worcester. Buvo giliai religinga ir priklausė katalikiškomis lietuviškomis organizacijoms visą gyvenimą. Aktyviai dirbo jo-se eidama įvairias pareigas. Ypač mylėjo ALRK Moterų sąjungą. 1939 m. įstojo į Moterų Sąjungos 5-tą kuopą, kurioje daugelį metų buvo finansų raštininkė. Jos veikla nesiribojė vien kuopoje, bet ir apskrityje, valdyboje ėjo įvairias pareigas. Dalyvavo ALRK Moterų sąjungos seimuose ir aktyviai juose dirbdavo. 1951-1953 m. centro išdžio globėja. Viename seime išrinkta seimo pirmininke. Už energingą veiklą Moterų sąjun-

gai 1963 m. pakelta į garbės nare.

Gražių balsu Dievulio apdovano-ta Marija kartu su savo vyru Juozu Žemaičiu, Šv. Kazimiero parapijos vargonininku, ruošdavo įvairias muzikines programas. Priklausė parapijos chorui. Nepaprastai mylėjo savo parapiją ir visa širdimi ilgus me-tus jai atsidavusi dirbo, kol svei-kata leido. Jos prašymas, kad mirus, vietoj gėlių aukos būtų skiriamos Šv. Kazimiero parapi-jai. 1956 m. mirė jos mylimas vyras Juozas Žemaitis. Jo ne-tėkimą labai skaudžiai Marija pergyveno. Nuliūdime pasiliko du sūnūs: Robertas ir Tomas su šeimomis. Duktė Maryann Healy, kurios vyras mirė 1980 metais. Brolis F. Ginkus su šeima, 11 anūkų ir kiti giminės.

A. a. Marijos Žemaitienės kū-nas buvo pašarvotas Dirs-Kaz-lauskas šermentinėje. Liepos 8 d. nežinint, kad temperatūra siekė 100 laipsnių šilumos, 5-tos Moterų sąjungos kuopos narės gausiai susirinko pasimelsti ir atsisveikinti su mylima nare, Maldas pravedė ALRK Moterų sąjungos c. vald. pirm. J. Mack, kuri yra Žemaičių šeimos gim-naitė, ir 5-tos kuopos vicepirm. P. Hassett. Pabaigoje sugiedota Marija Marija. Šią giesmę vė-lionė labai mėgo.

Tos pačios dienos vakare ALRK Moterų sąjungos centro valdybos dvasios vadas kleb. kun. A. Micūnas, MIC, sukalbė-jo maldas.

Liepos 9 d. a. a. M. Žemaitie-nės kūnas atlydėtas į Šv. Kazi-miero parapijos bažnyčią. Penki kunigai už jos sielą koncelebra-vo šv. Mišias. Vyrniausias kon-celebrantas ALRK Moterų są-jungos centro valdybos dvasios vadas kleb. kun. A. Micūnas, MIC. Jis pasakė ir pamokslą, tik gaila, kad nei keleto žodžių nepasakė lietuvių kalba, kurią vėlonė mylėjo ir visada su są-jungietėmis lietuviškai kalbėda-vo. Sąjungietės gausiai dalyva-vo šv. Mišiose, kartu su centro valdybos pirm. J. Mack. Jis iš-lydėjo a. a. Marijos kūną iš šer-meninės, pasitiko prie bažnyčios ir palydėjo į amžino poilsio vie-tą, Šv. Jono kapines. Laidotu-vių apeigas atliko kleb. kun. A. Micūnas, MIC. Daug žmonių dalyvavo šv. Mišiose ir palydė-jo į kapines. Palaidota šalia sa-vo vyro. Per Mišias giedojo Šv. Kazimiero parapijos vyrų choras. Dalyvavo muzikai: V. Burdulis, Z. Snarskis ir vargo-nininkė D. Keršytė. Žemaičių šeima visus laidotuvių dalyvius

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Planuame ir vaskuojame visų rūšių grindis.

BURNYS

Tel — RE 7-5168

10% — 20% — 30% pigiau mokėti už apdirbtą nuo ugnies ir automobi-liu pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street

Telef. GA 4-8654

A. + A. BALYS VOSYLIUS

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apylinkė. Mirė liepos 10 d., 1981 m., sulaukęs 67 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje.

Pasiliko dideliame nuliūdime dukterėčia Lijolė Žido-nis (gyv.) New Haven, Conn., ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas bus pašarvotas ketvirtadienį, 2-rą val. popiet Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st Street.

Laidotuvės įvyks penktadienį, liepos 17 dieną. Iš ko-plyčios 10 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gim-i-mo parap. bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už vėlonės sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimie-ro lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimes, draugus ir pa-žįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: DUKTEREČIA

Laid. direkt. Donald A. Petkus, Telef. 476-2345.

iš kapinių pakvieta pietums į Maironio Parką.

Amžiną atilęj ir ramybę suteik Marijos sielai, Viešpatie.

J. M.

LENKIJA IR SOVIETŲ SĄJUNGOS EKONOMIJA

Vakarų spaudą pastaruoju lai-ku daug yra rašiusi apie Lenki-jos katastrofišką ekonominę pa-dėtį ir apie tai, kad pašalpa Len-kijai jau pasiekusi net kelis dešim-tis milijardų dolerių. Vakarų eks-pertų apskaičiavimais Sovietų Są-jungos pašalpa Lenkijai iki me-tų pabaigos pasiekianti keturis milijardus dolerių. Žiūrint į įvai-rių valstybių pastangas išgelbėti Lenkiją nuo ekonominės suirutės, tenka pagal Comecon — Tarp-tautinės ekonominės pašalpos ta-

rybos — duomenis padaryti Len-kijos ir Sovietų Sąjungos kai kurių dalykų ekonominį palyginimą:

Vienam gyventojui tenka mėsos Lenkijoje 81 kg. per metus — Sov. Sąjungoje 58 kg., pieno pro-dukty Lenkijoje 457 kg., Sov. Sąj. 319 kg., daržovių Lenkijoje 119 kg., Sov. Sąj. 95 kg., bulvių Lenk. 160 kg. Sov. S. 119 kg., cukraus Lenk. 44 kg., Sov. S. 43 kg.

Radio priimtuvų 1000 gyven-tojų Lenkijoje 438, Sov. S. 246. Televizijos aparatų Lenk. 254, Sov. S. 240, skalbimo mašinų Lenkijoje 240, Sov. S. 205, lengvųjų auto-mobilių Lenk. 59, Sov. S. 21. Naujai pastatytų butų 10,000 gyventojų Lenk. 80, Sov. S. 73.

Žiūrint į šiuos duomenis kyla klausimas ar Sovietų Sąjungos pa-shalpa Lenkijai yra pateisinama?..

T.

A. + A.

IZABELĖ PEMKIENĖ

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apylinkėje. Po sunkios ligos mirė liepos 15 d., 1981 m., 515 val. ryto, su-laukus 81 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 32 metus. Pasiliko dideliame nuliūdime sūnus Kazys su šeima, dukterys Aldona Underienė ir Regina Ostrauskienė su šeimomis, 11 anūkų, 3 proanūkai, Lietuvoje sesuo, kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas bus pašarvotas ketvirtadienį ir penktadienį nuo 4 val. iki 10 val. vakaro Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 West 71st St. Laidotuvės įvyks šeštadienį, liepos 18 dieną. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Gimimo parap. bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už vėlonės sielą. Po pamaldų bus nuly-dėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimes, draugus ir pažįstamus da-lyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Sūnus, dukterys, anūkai ir proanūkai.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus — Telef. 476-2345.

A. + A. ADELINE CIGEN

STIRAITĖ

Gyveno Tinley Park, Illinois, anksčiau gyveno Chicagoje, Mar-quette Parko apylinkėje.

Gimė Lietuvoje. Mirė liepos 14 d., 1981 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime duklė Caroline, žentas Albert Young, 2 anūkai: David ir Christine, sesuo Pauline ir svainis Carl Kairiai, kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Vėlonė buvo motina a. a. Leonos ir sesuo a. a. Ben Stira. Kūnas bus pašarvotas ketvirtadienį nuo 4 val. popiet iki 9:30 val. vakaro Colonial koplyčioje, 15525 S. 73rd Avenue (155th Street ir Harlem Avenue), Orland Park, Illinois.

Laidotuvės įvyks penktadienį, liepos 17 dieną. Iš koplyčios 8:45 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Gimimo parap. bažnyčią, Marquette Parke, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už vėlonės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero liet. kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimes, draugus ir pažįstamus da-lyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Duklė, žentas ir anūkai.

Laidotuvių direkt. Colonial — Telefonas 532-5400.

A. + A. LIUDVIKAI BUTKIENĖ

Lietuvoje iškeliavus amžinybėn, jos dukrą dr. JULIJĄ SMILGIENĘ su vyru dr. ZIGMŲ, dukterimis MARIJA ir RAMONA ir sūnumi JULIU su žmona bei kitus vėlonės gimes ir artimuosius nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

STASĖ IR JONAS KAVALIŲNAI
ZELMA IR VYTAUTAS PODERIAI
GENE IR ALEKSA BARADAI
ALEKSANDRA IR STASYS JURJONAI
DR. ONA BAKAITIENĖ
VINCAS TUTLYS
ANTANAS BALCYTIS

AMBER

The Golden Gem of the Ages

By PATTY C. RICE, Ph.D.

(Knygos autorė amerikietė mokslininkė, kuri yra gavusi ne vieną atlyginimą už savo darbus. Šioje knygoje ji aprašo apie GINTARO atsiradimą, kilmę. Daug vietos skiria apie Lietuvos gin-tarą, o daug iliustracijų sudaro 18 GIFTS INTERNATIONAL—VAZNE-LIŲ krautuvės rinkinio. Daktarė gintaro reikalu knibėsi Lietuvoje ir kitur.)

Knyga didelio formato, 290 pusl., kieti viršeliai. Graži dovana kiekvienai progai.

Published by VA NOSTRAND REINHOLD Company, New York, kuri turi savo skyrius: London, Toronto, Melbourne ir kitur. Kaina su persiuntimu \$28.10. Illinois gyventojai dar pridėda \$1.62 valstyjos mokestis.

Užsakymus atsiųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1981 m. liepos mėn. 16 d. 5

— Juodos rankos pasaulį pe- — Kas mėgsta imti, nemėg-
Liet. patarlė ta duoti. žydų priežodis

Brangiam tėveliui

A. + A. Dr. STASIUI PETRAUSKUI

mirus, reiškiamė gilią užuojautą dukteriai LAIMAI PETRAUSKAITEI - VAN DER STEP, sūnams ROMUI ir GINTARUI, ir žmonai RAJAUSKAITEI - PETRAUS-KIENEI.

ŽIBUTE ir PETRAS KLIMAI (Paryžius)

SOFIJA ir JONAS NARBUTAI (Miami)

EUDEIKIS

Laidotuvių Direktorai

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Tel. 737-8600

9837 SOUTH KEDZIE AVE.

Tel. 422-2000

John G. Evans, Jr. — Stanley P. Evans

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

1410 So. 50th Av., Cicero

Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

JURGIS F. RUODIN

3319 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138-39

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNUS

2424 W. 69th STREET

Tel. Republic 7-1213

11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill.

Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE.

Tel. LaFayette 3-3572

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL.

Tel. Olympic 2-1002

CHARLES STASUKAITIS

Gordon Funeral Home

1729 S. HALSTED STREET

Tel. 226-1344

APYLINK MUS

× **L. Vyčių Chicago Senjorų** kuopos susirinkimas įvyks šį šeštadienį, liepos 18 d., 3 val. popiet. Vyčių salėje. Yra svarbių reikalų aptarti — visi nariai kviečiami atsilankyti į susirinkimą.

× **Dale Murray**. "Motery Dirvos" redaktorė, Viktorija Leone, Marija Jurgel, Emilie B. Prose ir Elena Kodis, išrinktos atstovauti 46 kuopai A.L.R.K. Moterų sąjungos seime rugpjūčio 5-7 d., Euclid, Ohio.

× **Elena Gerčius**, buvusi A.L.R.K. Moterų sąjungos 46-tos kuopos pirmininkė, netikėtai krito ir susilaužė ranką. Paguldyta Palos Community ligoninėje, 123rd St., ir 90th Ave. Palos Heights, Ill. 60463, kamb. 324. Ją slaugo duktė, registruota slaugė Mary Anna Gerčius.

× **"Draugo"** gegužinė-piknikas įvyks rugpjūčio 2 d. "Draugo" kieme. 12 val. šv. Mišios, o po Mišių pietūs ir pasilinksminimas, pabendraavimas. Visi lietuviai, ypač gyvenantieji ne lietuviškose parapijose, kviečiami nepraleisti progos pasimelsti lietuviškai ir paremti lietuvišką katalikišką spaudą.

× **Park Ridge** priemiesčio meras Martin J. Butler pasakė proklamaciją, pagarsindamas Pavergtųjų tautų savaitę liepos 12-18 dienomis ir skatindamas visus JAV piliečius parodyti susidomėjimą pavergtųjų ir laisvės siekiančių tautų likimu.

× **Solistė Marytė Bizinauskaitė** iš Bostono atliks meninę programą Lietuvių fondo vajeus bankete, kuris įvyks Oak Lawn Tower Inn, lapkričio 7 d. Įneš 200 dol. suma, gaus vieną bilietą nemokamai.

× **Jaunieji ateitininkai** grįžta iš Dainavos stovyklos autobusu liepos 19 d., sekmadienį, apie 4 val. p. p. į Jaunimo centrą. Tėvai prašomi stovyklautojus pasitikti.

× **Jungtinis Pabaltiečių komitetas** Washingtono ieško direktoriaus ryšiams su valdžios įstaigomis ir įtakingais asmenimis palaikyti. Metinis atlyginimas 16,500 dol. ir apmokama dalis išlaidų. Kreiptis į Joint Baltic American National Committee, P. O. Box 432, Rockville, Md., 20850. tel. 301-340-1954.

× **Gintaro vasarvietei** reikalingas jaunuolis įvairiems darbams. Geros sąlygos dirbti ir atostogauti. Skambinti 616-469-3298. (sk.)

× **A. a. Monikos Dziurvonienės** 15 metų mirties sukaktį minint, šv. Mišios už jos vėlę bus atnaušiamos liepos 19 dieną, sekmadienį, 10 val. ryto T. Jėzuitų koplyčioje. Gimines, draugai ir pažįstami prašomi prisiminti ją maldose. (pr.)

× **Bridgeporto restoranui** reikalinga virėja (kalbanti lietuviškai ar angliskai). Skambinti Gražinai telef. 326-2761. (sk.)

× **Kelonė laivu po Karibų jūrą** — išvyksta iš Miami 1981 m. lapkričio mėn. 8 d. — rengia Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. Kviečiam visi lietuvius malonioms atostogoms. Informacija ir registracija per American Travel Service Bureau, 9727 So. Western Ave., Chicago, Illinois 60643, telef. (312) 238-9787. (sk.)

× **Baltic Monuments, Inc.**, 2621 W. 71 St. Tel. 476-2882. Atidara kiekvieną dieną nuo 10 val. ryto iki 5 val. vakr. Antradienį ir sekmadienį uždaryta. (sk.)

× **Moksleiviai ir studentai**, norį gauti 5 dol. nuolaidą registruodamiesi moksleivių ateitininkų prieškongresinėse vasaros stovyklon Neringoje, prašomi kuo greičiau kreiptis į R. Razgaitienę 304 Bayville Rd., Lattingtown, N. Y., 11560. Tel. 516-671-7975. Užsiregistravę prieš liepos 20 d., galės pasinaudoti nuolaida. Stovykla prasideda rugpjūčio 16 d., sekmadienį, ir tęsis dvi savaites. Stovyklos mokestis vienam vaikui savaitėi 85 dol., dviem savaitėm — 160 dol. Šion sumon įskaitomas ir 10 dol. registracijos mokestis nuo asmens.

× **Amerikos Lietuvių Dayton Beach klubas** per savo židininką Paulių Blozį už informavimą apie klubo veiklą "Draugui" atsiuntė 25 d. auką savai spaudai palaikyti. Nuoširdus ačiū P. Bloziui ir visai klubo valdybai.

× **Aldona Grūdienė**, žymi visuomenininkė, paaugojo Balfui savo mamos, dail. Elenos Grūdzienės vertingą paveikslą — gėlių puokštę su tautine juosta. Šį puikų paveikslą B. Grūdzienės dalyvis turės progos laimėti laimės sulinyje, kuriam išsiųst vadovauja B. Jasaitienė.

× **Rūta Vaitkutė-Mardosz** šį pavasarį baigė College of Du Page, Glen Ellyn, Illinois. Specialybė — kvėpavimo terapijos technika. Rūta yra inžinieriaus Vytauto ir Aldonos Vaitkų duktė, baigė Hinsdale South aukšt. mokyklą, priklausė "Neries" sporto klubui, Aušros Vartų skautų tūntui ir t. t. Naujai technikai linkėtina sėkmingos ateities.

× **Dr. Jonas R. Dainauskas** liepos 1 d. buvo paskirtas Rush-Presbyterian-St. Luke ligoninės židininku. Dr. Dainauskas iš Woodridge, Ill., jau nuo 1968 m. dirba toje ligoninėje ir yra profesorius patologijos skyriuje bei laboratorijos vedėjas.

× **Kun. Antanas Naujokas** iš Columbus, Ohio, Mečys Šilkaitis iš Seminole, Fla., Ramūnas Bužėnas iš Los Angeles, Cal., Algirdas Lizdas iš Omaha, Nebr. ir Stasys Stembrus iš Chicago, atnaujino "Draugo" prenumeratas ir pridėjo po 10 dol. aukų. Visiems nuosirdžiai dėkojame.

× **Vincas Dailidė** iš Baltimore, Md., ir Bernice Thompson iš St. Petersburg, Fla., "Draugui" parėmė 5 dol. auka. A. Lileikis iš Dorchester, Mass. ir V. Tamoshaitis iš Hot Springs, Ark., atsiuntė po 3 dol. Visiems dėkojame labai dėkojame.

× **Pranas Stuopelis** iš Waterbury, Conn., kartu su metine "Draugo" prenumerata prisuntė ir 5 dol. aukų spaudos paramai. Labai ačiū.

× **Petras Kiršinas** iš Country Club Hills, Ill., Marija Ročkus ir Aleksas Mikaliūnas iš Chicago atsuntė po 8 dol. "Draugui" paramti. Nuosirdus ačiū.

× **NAMAMS PIRKTI PASKOLES** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinama nuosimčiai. Kreiptis į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Telef. VI 7-7747. (sk.)

ALIAS suvažiavimo vykdomasis komitetas atsisveikinantis su inž. Bronium Masioku ir Elena Masiokiene.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

SU AUKŠČIAUSIU PAŽYMIU

Guoda Virginija Jelionytė, čikagiečių Sofijos ir Adolfo Jelionų duktė, birželio 11 d. Montrealyje, Kanadoje, McGill universitete, gavo magistro laipsnį (M. Ed.) iš pedagogikos, "college counseling" srities. Reikalaujama vienerių metų praktiką ji atliko praeitais mokslo metais, dirbdama kaip patarėja studentų reikalams Champlain Junior kolegijoje, Montrealyje.

Laipsniui gauti ji parashė tam: "Antrosios lietuvių išeivių kartos etninė tapatybė, lyginant Montrealelio lietuvių su Chicago lietuvių". Šis jos darbas buvo įvertintas aukščiausiu pažymiu.

Bakaluro laipsnį iš Filosofijos su "magna cum laude" atžymėjimu gavo Wisconsinio universitete, Green Bay, Wis., 1978 m. Ten studijų metais ji taip pat yra pristatiusi lietuvių liaudies dainas, Lietuvos vaizdų skaidres, yra kalbėjusi apie dabartinę Lietuvos padėtį.

Guoda Virginija Jelionytė

Baigusi studijas, vienerius metus dirbo Wisconsinio universiteto administracijoje.

Gyvendama Chicagoje, Guoda Jelionytė baigė Marijos aukštesniąją mokyklą, Kr. Donelaičio žemesniąją ir aukštesniąją lituanistines mokyklas, dvejus metus mokėsi Ped. Lituanistikos institute. Nuo mažens priklausė Kernavės skaudų tūntui ir yra baigusi Gintaro vadovių mokyklą. Šoko "Žilvicio" taut. šokių grupėje, o "Jūratės ir Kastyčio" operoje, Ald. Valeišaitės paruoštoje išraiškos šokių grupėje, atliko undinės rolę. Devynerius metus mokėsi fortepiono muzikos prof. Vi. Jakubėno studijoje.

Nuo š. m. rugpjūčio mėn. ji pradeda darbą savo srityje Hofstra universitete Hempsteade, netoli New Yorko. xy

VARGSTANČIŲ ŠALPA IR BALKAS

Atrodo, kad mūs tautiečių varge gyvenančių nėra. Tačiau, plačiau pasizvalę matome, kad skurdas ir nepritekliai dar vis nesibaigia. Ypač ten, kur viešpatuoja raudonasis teroras, var-

gas bujoja ir lapoja. Ir mūs tėvynė to teroro jau 40 metų alinama. Daugumas gyventojų ten paversti komunistinių dvarų baudžiauninkais. Jų pagaminotos gėrybės išvežamos į "placiąją tėvynę" šerti armijas priešpaudos vykdytojų — enkavedistų ir kitų raudonųjų.

Šios šalies gyventojai negali įsivaizduoti, kad po tiek metų komunistinio valdymo ten ne tik prie mėsos ir riebalų, bet net prie bulvių reikia stovėti eilėse. Štai viena miestietė Lietuvoje rašo: "Bulvės čia didelė vertybė. Už jas gali viską gauti, tik, gailla, jų nėra".

Ką kalbėti apie tuos, kurie ten okupanto laikomi paskutinės eilės pilieciais, kaip Sibiro tremtiniai, iš tremties s:grįžę ar iš viso nustoje okupanto malonės. O tokie ten tūkstančiai. Jų viltys dar yra laisvajame pasaulyje. Už daug tūkstančių gal net milijonų dolerių iš čia pasiūsta siuntinių giminėms, draugams ir net nepažįstamiems. Iš tos sumos didžiąją dalį dar pasigriebia okupantas savo plėšikiškais mutais. Tačiau daug ten yra kenčiančių skurdą, kurie laisvame pasaulyje neturi nei giminių, nei draugų. Be to, ir čia pasiūta k žmonių, kurie reikalingi pagalbos.

Visų į vargą patekusių globai prieš 37 metus buvo įsteigta Balfas. Įsteigta tada, kada daugelis lietuvių buvo iš tėvynės išbloktai į sugriautą Vokietiją ar išblaškyti po kitus kraštus. Turint prieš akis dar ir dabar daug mūs brolių, kenčiančių nepriteklis, ypač Sibire, okupantų kalėjimuose ir pavergtoje tėvynėje, Balfas dar labai reikalingas.

Sukaupti šalpai lėšas Balfas panaudoja įvairias priemones. Be rudenį vykdomo lėšų sutelkimo vajeus, dar organizuojami įvairūs pramoginiai renginiai. Štai ir dabar, liepos 26 d., Čikagos apskrities Balfas kartu su visais savo skyriais Jaunimo centro patalpose ir aikštėje rengia gegužinę. Gegužinė žada būti įdomi įvairiomis pramogomis, turtinga maistu ir atsigalvimui gėrimais. Tikriausiai į gegužinę atvyks daug tautiečių. Ten savoje malonijoje aplinkoje

Operos dvidešimtmetyje susitikę iš Los Angeles sol. Antanas Pavasaris, Regina Pavasariene ir mūsų kaimynai iš Hinsdale — sol. Roma Mastienė ir inž. Viktoras Mastis.

praleisime ne tik sekmadienio popietę, bet savo atsilankymu ir paremsime kilnius Balfos šalpos darbus.

P. Venelova

GAUSUS ISTORIŲ SUSIRINKIMAS

Nežiūrint vasaros karščių ir atostogų meto, liepos 8 d. Alicijos Rūgytės bute Lietuvių Istorijos draugija susaukė savo mėnesinį susirinkimą. Atsilankė daugiau 36 narių.

Istorijos draugijos reikalų vedėja A. Rūgytė supažindino visus dalyvius su tos dienos prelegentu, rašytoju ir vienu iš dr-jos steigėjų Česlovu Grincevičium.

Prelegentas, gerai pasirušęs, įdomiai papasakojo įspūdžius iš kelionės po Europos valstybes ir parodė daugybę skaidrių. Pradėjo nuo Lenkijos. Pirmiausia parodė seną lietuvišką kampeį — Suvalkų trikampį ir jo lietuviškus miestus: Punsko stilingą bažnyčią — vienintelę, kur dar laikomos lietuviškos pamaldos. Toliau mus nukėlė į lietuvių statytą senąją Seinų katedrą su vysk. rašytojo Antano Baranauko kapu. Dėl lietuviškų pamaldų šioje katedroje lietuviai kovoją jau daugelį metų, bet nesėkmingai. Tad nors popietinėm valandom sekmadieniais susirinkę pagieda lietuviškų giesmių. Taipgi parodė mažytę bažnytelę, kurią lenkų dvasinė vadovybė primetė lietuviams ir kurios lietuviai nenori priimti, bei senąją buv. kunigų seminariją, kurioje mokėsi daugybė mūsų tautos žymių kunigų: kun. M. Krupavičius, vysk. Staigaitis, rašyt. V. Mykolaitis-Putinas ir kt.

Iš gamtos vaizdų labai įdomūs atrodė Vygrių ir Šiupilių ežerai, garsiosios Šešupės ištaka. Ten suteka šeši upeliukai ir sudaro pradžią pačiai Šešupėi. Iš čia ir upės vardas. Toliau pamatėme Gdanskio miestą, atstatytą su senomis gotiškoms bažnyčiomis, Gdynės uostą, Olyvą, kur buvo vyskupų vasaros rezidencija. Vėliau parodė ir Allenšteiną, Marienburgo senosios pilies pastatus, kur prieš 600 metų kalėjo mūsų kunigaikštis Kęstutis ir iš ten pabėgo.

IŠ ARTI IR TOLI

DIDŽ. BRITANIJOJ

— Britų valdžios įstaigos tyrinėja nusikundimus, kad į Britanijos mokyklas sovietai siunčia nemokamai vadovėlius, kuriuose yra pilna komunistinės propagandos. Kai kurie mokytojai gavo laiškus iš "Novosti Press" agentūros, kuri siūlė mokykloms sovietų knygas, brošiūras ir plakatus. Tą reikalą tiria švietimo vice-ministras R. Boyson. Panašiu būdu nemokamai propagandinę literatūrą siunčia ir Vilniaus "Tėviškės" draugija lietuviams užsienyje.

— Vitaliaus žukausko koncer-

tas — rečitalis Londone. Šiais metais artistas Vitalis Žukauskas iš New Yorko su koncertais lanko Didžiosios Britanijos Lietuvių Katalikų Bendrijos centrus, Nottinghamą, Londoną, Bradfordą, Skotiją Wolverhamptoną. Londone Vitaliaus Žukausko koncertų — rečitalių rengia Londono Lietuvių Parapijos Taryba birželio 26 dieną.

— Londono katalikų savaitraštis "Universe" išspausdino nuotrauką Londone šv. Kazimiero lietuvių parapijos didžiojo altoriaus su kun. Jonu Sakevičiumi priešaky. Rašoma, kad altorius buvo padarytas Austrijoje ir išstatytas Londono parodoje 1861 m. Jis 60 m. buvo laikomas sandėlyje, kol 1911 m. jį nupirko kun. K. J. Matulaitis už 300 svarų. Taip pat paminėti birželio išvežimai bei tų įvykių minėjimas St. Martin-in-the-Fields bažnyčioje.

BRAZILIJOJE

— Birželio 7-14 dienomis buvo atviri Sao Paulo Biennial parodų rūmai, kuriuose išstatė su savo tautiniais eksponatais apie 40 valstybių. Lietuvių stendas atrodė patraukliausias ir tikrai pasiekė norimą tikslą — supažindinti su Lietuva. Didelis Europos žemėlapis su plačia "išnaša" — tuoj sužinai, "kur ta Lietuva". Pridėtas "indoeuropiečių kalbų medis", kur ryškiai matyti lietuvių kalbos vieta. Trumpa istorinė geografinė informacija apie Lietuvą, jos dabartinę padėtį, trumpos, aiškios, šūrupos Sibiro apibūdinimas lietuvių akimis ir patirtimi... Paskui gintaras, juostos, laudies meno dirbiniai, viskas su trumpais paaiškinimais. Lankytojas tuoj gauna gan pilną vaizdą apie Lietuvą — praeitį ir šią dieną. Parodą organizavo Janina Valavičienė. Prie mažųjų stalių sėdėjo Marija Remenčienė. Imigrantų kultūrinę parodą globojo Brazilijos Lietuvių Bendruomenė.

Matėme Švedijos karaliaus rūmus, operą ir daugybę fontanų. Atėnų senųjų šventyklų griuvėsius. Turkijos Istambulo garsiąją šv. Sofijos bažnyčią, paverstą muziejumi. Dar parodė ir Jugoslavijos žymių miestus.

Po paskaitos A. Rūgytė pranešė, kad kitas susirinkimas įvyks rugpjūčio 26 d., o 25 metų draugijos įkūrimo šventės su akademija bus lapkričio 15 d. Liet. Istorijos dr-jos 25 metų veiklos istorija jau spausdinama M. Morkūno spaustuvėje. Po susirinkimo dalyviai buvo šeimininkės pavaišinti ir dar ilgai dalijosi įspūdžiais.

A. P. B.

PRAEITIES PUSLAPIUOSE

Liepos 16 d.

1790 m. buvo įsteigta "District of Columbia" JAV valdžios įstaigoms.

1910 m. gimė aktorė Ginger Rogers.

1918 m. bolševikai nužudė Rusijos carą Nikolajų II ir jo šeimą.

1945 m. Amerika išsprogdino pirmąją atominę bombą New Mexico valstijoje.

1969 m. iš Cape Canaveral, Floridoje, pakilo "Appalo" erdvėlaivis pirmajai žmogaus kelionei į mėnulį.

1980 m. Ronald Reagan buvo išrinktas respublikonų partijos kandidatų į JAV prezidentus.

ANATOLIJUS KAIRYS

PO DAMOKLO KARDU II DALIS

Naujas romanas, išleido LIETUVIŲ ŠAULIŲ SĄGA TREMTYJE, I-sios dalies tęsinys, išleistas 1978, apimantis 3 pokario metus. Viršelį su aplanku piešė dail. P. Aleksa, 303 pusl., kaina su persiuntimu \$8.95.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

Illinois gyventojai dar pridėda 40 ct. valstijos mokesčių.

THE BALTIC STATES IN PEACE AND WAR (1917-1945)

Edited by V. Stanley VARDYS and
Romas J. MISTUNAS

Published with the cooperation of the Association for the Advancement of BALTIC studies.
The Pennsylvania State University Press University Park and London.

240 pusl. Kieti viršeliai. Šioje knygoje, kaip rašoma, šaltiniai panaudoti Suomų, Vokiečių, Anglų, Amerikos ir ypatingai Rusų ir Lietuvos archyvų dokumentai, kurie niekad nebuvę išleisti. Kaina su persiuntimu \$15.95. Illinois gyventojai pridėda 75 ct. valstijos mokesčių.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629